

Företagsklimat

2013

EN TIDNING FRÅN
SVENSKT NÄRINGSLIV

LÅNGSIKTIGHET
TAR LAHOLM FRAMÅT

TIMRÅ TAR TÄTEN

Tio års målinriktat arbete gör
kommunen bäst i Norrland

10
TOPPTIPS

FRÅN VELLINGE
OCH TROSA

Lär av kommunerna på pallplats

VÄXJÖ - bäst
på att vara störst

Hela rankingen
finns som bilaga.

**RIV UT
OCH SPARA!**

”Solna kommun är
lyhörda och snabba”

ANNA LOOFT PERSSON, VD MATSÄLLSKAPET OM VARFÖR
SOLNA HAMNAR HÖGST FÖR SJÄTTE ÅRET I RAD

SVENSKT NÄRINGSLIV

Bra företagsklimat lönar sig!

SVERIGE STÅR INFÖR STORA UTMANINGAR. Ungdomsarbetslösheten är hög. Andelen äldre ökar. Det ställer stora krav på oss alla, inte minst på kommunerna.

För kommuner som kämpar i motvind borde det vara en självklarhet att varje företag behövs. Vissa större kommuner kanske klarar sin attraktionskraft med hjälp av bland annat universitet, men utanförskap och ungdomsarbetslöshet finns i alla kommuner.

Att företag skapar arbetstillfällen som genererar skatteintäkter är ett enkelt och lättförståeligt samband. Självklart påverkas företagets möjligheter att anställa av faktorer som kommunen inte kan påverka, exempelvis konjunkturen och skattesystemet. Men de faktorerna är desamma över hela landet. Ändå är skillnaderna i företagsklimat stora.

Hur kommunledningen ser på företagen och deras betydelse för kommunen avspeglar sig i de mål man sätter upp för företagsklimat och service till företagen. En kommun som varit mycket tydlig är Laholm, plats sex i rankingen. Deras näringslivsstrategier och servicegarantier för kontakt med kommunen och tillståndsgivning visar på en stor förståelse för företagen.

Att sätta upp mål för hur företagen bedömer företagsklimatet är en annan beprövad metod. Timrå är en av många kommuner som satt mål utifrån vår mätning av företagsklimatet. För tio år sedan bestämde sig Timrå för att ha Norrlands bästa företagsklimat 2015.

– Service, dialog, prioritering av företagens ärenden och en medvetenhet hos alla tjänstemän om vikten av företagen är några av våra framgångsfaktorer, säger Ewa Lindstrand (S), kommunalråd i Timrå.

Timrå har jobbat målmedvetet och lyckats uppnå målet två år i förtid.

På tredje plats i rankingen kommer Trosa. Det är en kommun som i många år arbetat strategiskt och långsiktigt med företagsklimatet. Ett tips från Trosa är att låta sig inspireras av andra: Det finns ingen kommunal copyright på bra idéer. Om någon annan kommun har gjort något bra – låna idén och testa själv!

Den här tidningen, liksom vår faktaguide www.foretagsklimat.se, syftar just till att förmedla inspiration och idéer värda att kopiera.

Den här tidningen, liksom vår faktaguide www.foretagsklimat.se, syftar just till att förmedla inspiration och idéer värda att kopiera.

Carolina Brånby

Ansvarig för Lokalt företagsklimat
Svenskt Näringsliv

Innehåll

04 Kort & Gott

Vi tar tempen på företagsklimatet.

06 Solna i topp - igen

Därför stannar de kvar på förstaplatsen även i år.

08 Tio toptips

Vällinge och Trosa delar med sig av framgångarna.

09 Laholm satsar långsiktigt

Och företagarna jublar.

11 Ranking 2013

Allt du behöver veta om rankingen. Riv ut och spara!

23 Timrå bäst i Norrland

Tio år av målmedvetenhet har gett resultat.

24 94 steg upp för Upplands-Bro

Rätt beslut gav snabba förbättringar.

26 Från kräftgång till framgång

Nya kommuner på topp 100.

28 Växjö bra på att vara stora

Den expansiva kommunen är årets bästa storstad.

30 Mot alla odds

Sorsele och Vansbro visar att det går.

31 Hälsa på hos företagen

Anna-Lena Bohm uppmanar till besök.

Tryck: Tellogruppen - miljömärkta med Svanen
licensnummer 341.363

Produktion och text: Skandevall Media AB, www.skandevall.se
Grafisk form: Alida Form, www.alidaform.se

Svenskt Näringsliv, 114 82 Stockholm
Telefon 08-553 430 00
info@svensktnaringsliv.se
www.svensktnaringsliv.se

23

Bäst i Norrland

10
Självklart
affärstänk i
Laholm

25
Snabba resultat i
Upplands-Bro

12
Hej politiker!

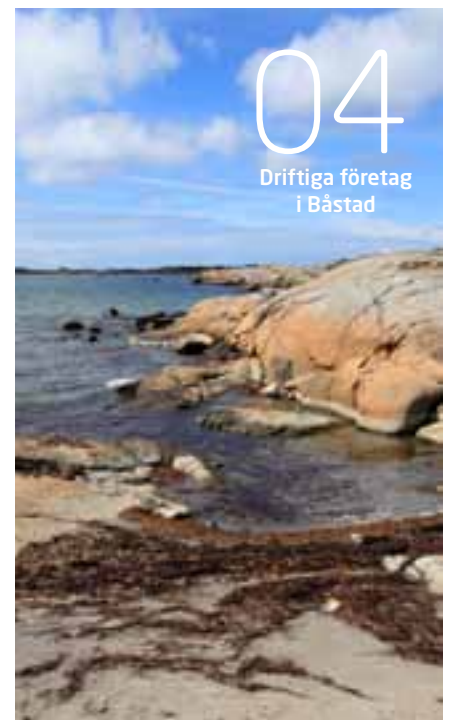
06
Solna i toppen

08
10 tips från
Vellinge och
Trosa

28
Växjö - bäst på
att vara störst

04
Driftiga företag
i Båstad

» KORT & GOTT

GNOSJÖ »

POSITIV GNOSJÖANDA

Gnosjö ligger stadigt i topp på rankinglistan. I år har de klättrat upp till plats 12. I kommunen finns en djupt rotad tradition av samarbete mellan företagen.

Linda Fransson, vd på familjeföretaget Gnosjö automatsvarning, tycker att kommunen sköter sig exemplariskt i arbetet med att skapa ett gott företagsklimat. Nära personlig kontakt mellan företagare, politiker och tjänstemän samt korta väntetider vid tillståndsprövningar är viktiga grundpelare som skapar en positiv anda.

Dock önskar hon att kommunen skulle göra mer för att få ungdomarna att söka sig till de industri-tekniska utbildningarna på orten.

– För oss som industriföretag är det allra viktigaste att vi har tillgång till arbetskraft med rätt kompetens. Ansökningarna till teknikum gymnasiet har minskat, säger hon.

Linda Fransson vill att kommunen ska jobba mer proaktivt för att visa ungdomarna vad de faktiskt väljer bort när de hoppar på andra, mer populära utbildningar.

– En stor andel av invånarna i Gnosjö kommun jobbar inom industrin. Förra året var det så många som 58 procent av våra 9500 invånare. Det visar hur betydelsefull industrin är för kommunen.

BLEKINGE »

BLEKINGE GÅR FRAMÅT

Ökad dialog är anledningen till att alla kommuner i Blekinge lyfter.

Blekinges samtliga kommuner klättrar på Svenskt Näringslivs ranking. Enligt Christina Mattisson (S), regionråd Region Blekinge, arbetar kommunerna

metodiskt och fortlöpande med att stärka dialogen med företagen.

– Det är en förutsättning för att driva Blekinge framåt. Vi har också genomfört en utbildning som heter "Förenkla helt enkelt" med de tjänstemän som har hand om ärendehantering som rör företag. Där hade vi en fantastisk god uppslutning.

Naturligtvis finns det fler orsaker bakom kommunernas uppsving. Bland annat har det tagits fram en utvecklingsstrategi för hela regionen.

– Vi pekar ut vikten av att företag måste växa för att vi ska kunna vara en attraktiv region för nya företag att etablera sig i – och för befintliga företag att stanna kvar och växa i, säger Christina Mattisson.

Vad vinner ni på att arbeta gemensamt mellan kommunerna i regionen?

– Vi har oerhört mycket att lära av varandra. Kommunerna har olika storlekar och olika företagskulturer och strukturer. Vi vill utöka samarbetet mellan kommunerna – och det gäller även företagen.

Hur ska ni arbeta vidare med företagsklimatet?

– Vi måste synas bättre. Vi har ett oerhört strategiskt läge, vi är ett nav för handel i Östersjöområdet och det måste vi stärka. Precis som vi måste fortsätta med att arbeta nära företag och högskola och utveckla samarbetet ytterligare. Det finns oändligt mycket att göra.

BÅSTAD »

I Båstad tog företagen saken i egna händer

I Båstad, som är den turism- och besöksnäringsskommun som ligger högst i årets ranking, är det inte kommunens arbete som står bakom framgångarna. Tvärtom. Det handlade om att företagen insåg att något behövde göras för turismen.

Karin Bengtsson är vd för Båstad Turism,

en ekonomisk förening där kommunen är en av 260 medlemmar. På kommunens uppdrag är hon även turistchef, men utan att vara kommunal tjänsteman.

– Företagen har insett fördelarna med samverkan inom besöksnäringen. Inom Båstad Turism anordnar vi utbildningar i gott värdskap och arbetar mycket med olika paketeringar. Det har gett god effekt, säger Karin Bengtsson som samtidigt reflekterar över att Båstad inte ligger högre än plats 85 på företagsklimatrankingen, en tillbakagång med 14 placeringar från förra året.

– Det finns många småföretag inom besöksnäringen. Att underlätta mer för dem är självklart önskvärt. I princip alla inom besöksnäringen behöver kommunen som medspelare vid exempelvis

snabb hantering av alkoholtillstånd och liknande, säger Karin Bengtsson och får medhåll av Lars Henningsson, vd för Hotell Skansen och Torekov Hotell. För tretton år sedan hade han tolv anställda – som har vuxit till 220 stycken.

– Det här är bevisligen en turistkommun. Här anordnas event som Swedish Open, seglartävlingar och stora musikevent. Dessutom är vi duktiga på att engagera företag även på landsbygden, säger Lars Henningsson.

– Kommunen måste förstå att besöksnäringen verkligen är en industri som kan skapa inflyttning och nya arbetsplatser. Det är nog den industri som växer snabbast här. Man måste skörda för att så och det kan bara kommun och näringsliv göra tillsammans, säger han.

HERRLJUNGA »

HALLÅ
DÄR!

PER FLORÉN,
NÄRINGS-
LIVS-
UTVECKLARE,
HERRLJUNGA KOMMUN.

Hur jobbar ni med företagsklimatet?

– Vi jobbar hårt och ständigt med att förbättra företagsklimatet. En viktig del är att arbetet sker i ett eget bolag som ägs av företagarna själva genom företagsföreningen.

Vilken är er mest långsiktiga strategi?

– Att skapa och stärka nätverken, både företagen emellan och mellan företagare, politiker och tjänstemän. Vi är en liten kommun, men försöker dra nytta av det. Vi har till exempel väldigt välbesökta företagsluncher.

Vilka framtidsplaner finns?

– Vi arbetar på att hitta bra vägar för att stötta alla nyföretagare. Vi funderar på att fråga alla vilka trösklar de behövt ta sig över när de startade och se på vad vi kan göra för att hjälpa till. Det kan gälla allt från bokföring till skattefrågor.

HALLÅ
DÄR!

STURE BRANMARK, SOM
DRIVER HERRLJUNGA CIDER.

Herrljunga klättrar uppåt på rankingen och får bättre och bättre resultat för varje år. Vad tror du det beror på?

– Kommunen har gjort ett antal lyckade rekryteringar de senaste åren. Nu har kommunen tjänstemän som är företagsvänliga och det finns ett sunt givande och tagande mellan företagen och kommunen.

Har du något exempel på hur kommunen bemöter ert företag?

– Vi har nyligen gjort en stor ombyggnad och var oroliga att

det var för kort om tid. Vi trodde inte att vi skulle hinna få ja i alla instanser innan byggstart. Men det gick hur bra som helst med bygglov och andra tillstånd. Idag har vi en byggnadsnämnd som hellre säger ja än nej och det går snabbt att få besked. Det är värdefullt.

Varför är det viktigt med ett gott företagsklimat?

– Det är grunden för att en kommun, och landet överhuvudtaget, ska gå framåt. Om man som företagare ska vilja etablera sig och driva företag måste det finnas politiker och tjänstemän som är villiga att skapa ett gott företagsklimat.

MÖNSTERÅS »

”Kommunen förtjänar sitt goda rykte”

Företagarna i Mönsterås ger kommunen fina företagsklimatsbetyg. Vi har pratat med Robert Nyqvist, vd på Be-Ge Stece i Mönsterås.

Ni driver ett tillverkningsföretag. Vilka typer av tillstånd handlar det oftast om för er del?

– Oftast har det med miljötillsynen från kommunen att göra. I enstaka fall, som nu i dagarna, har vi ett byggärende. Kommunen bemöter oss alltid mycket bra och ger ofta konstruktiva lösningar. Det går snabbt att få svar och vi har en bra dialog med tjänstemännen på kommunen.

Tycker du att Mönsterås kommun har lyckats skapa ett positivt företagsklimat?

– Absolut, kommunens politiker och tjänstemän förtjänar sitt goda

rykte. De uppmanar till personlig kontakt och är alltid lättillgängliga när vi behöver få tag på dem.

Varför är det viktigt för er med ett gott företagsklimat, vilka ”krav” har ni?

– Ett bra företagsklimat är en avgörande faktor för att stärka vår konkurrenskraft. Genom att vi får bra service från kommunen kan vi lägga mer krut på att jobba med våra kunder. Både nya och befintliga. Vi förväntar oss att kommu-

nen ser oss som en del av samhället där vi bidrar till en hållbar utveckling och där vi genom våra anställda genererar skatteintäkter till att driva den kommunala verksamheten.

SOLNA TOPPAR RANKINGEN

- för sjätte året i rad

Solna stannar kvar på toppen av Svenskt Näringslivs ranking av företagsklimatet i landets 290 kommuner.

- Vi slår oss aldrig till ro. Näringslivsfrågorna är en prioriterad och integrerad del av kommunen. Lyhörddhet, tillgänglighet och förståelse för företagen är oerhört viktigt för oss, säger kommunstyrelsens ordförande Pehr Granfalk som själv lägger en dag i veckan på att besöka företag.

Text: **Lina Skandevall** Foto: **David Bicho**

PEHR GRANFALK STÅR HÖGST UPP på Solnas stadshus och pekar ut Carlsbergs och Vattenfalls huvudkontor, två av de företag som valt Solna som bas.

Närheten till Stockholm är gynnsamt, men det är inte likställt med ett gott företagsklimat. Grannkommunerna slåss med helt andra förutsättningar. Varför väljer företagen ändå Solna?

- Vår attityd till företagen är viktigare än alla upphandlingsprocesser och poli-

cys, säger Pehr Granfalk.

- Det viktigaste är att vi utvecklar en bra plats för etablering av företag, stora som små, och att företagen själva förstår hur viktiga vi anser att de är. För det krävs en stark politisk samsyn och en självklar vilja att ge företagen så god service som möjligt.

PRIORITERAR ARBETSMARKNADSFRÅGOR Enligt Pehr Granfalk är det ”oerhört vik-

Pehr Granfalks mindmap över företagsklimatets viktigaste delar.

tigt” att sätta näringslivsfrågorna i rätt kontext. Han konstaterar att näringslivet är en förutsättning för att allt ska fungera.

”Jag känner mig sedd. Här händer verkligen enormt mycket, och ändå finns det tid för mig som ”bara” har tolv anställda.”

Anna Looft Persson, vd Matsällskapet

Anna Looft Persson (till höger) i samtal med kollega.

– Genom att utveckla Solna skapar vi en hållbar ekonomi som i sin tur säkrar framtidens välfärd. Det gör att vi tillsammans blir starkare, med ökad tillväxt, välfärd och fler arbetstillfällen som följd.

En av de åtgärder Solna har gjort är att erbjuda företag två veckors provjobb innan eventuell anställning.

– Det är en stor trygghet för företagen och innebär dessutom att man vågar testa personer som kanske inte har ett fullständigt CV, menar Pehr Granfalk.

EFTERFRÅGAR FLER KONTAKTYTOR

Han påpekar att Solnas främsta utmaning just nu är att hitta fler kontaktytor mellan de befintliga företagen – och får medhåll från Anna Looft Persson, vd för Matsällskapet.

Företaget grundades 1990 och flyttade från centrala Stockholm till Bergshamra för 5 år sedan. Med havet strax intill och nyrenoverade lokaler som erbjuder

både konferensmöjligheter och företagets främsta nisch – catering – känner hon sig nöjd.

– Vi har hamnat väldigt rätt. Lokalerna känns bra, läget är rätt och det är enkelt att ta sig hit med tunnelbana. Och vi har framför allt fått god hjälp av kommunen när vi etablerade oss här, säger hon.

På vilket sätt?

– Med den typ av verksamhet jag bedriver krävs en rejäl genomkörare genom många myndigheter. Att få de tillstånd jag behöver har fungerat smidigt. Alkoholtillståndet fick vi tre månader tidigare än vad vi var vana vid. Det betyder mycket när man vill komma igång med sin verksamhet.

Anna Looft Persson använder ord som tillgänglig, lyhörd, vänlig och informativ när hon beskriver Solna kommun.

– Jag känner mig sedd. Här händer verkligen enormt mycket, och ändå finns det tid för mig som ”bara” har tolv an-

ställda. Dessutom agerar kommunen snabbt. När företaget flyttade till Bergshamra hade jag mycket att önska. Här fanns trasiga staket, hål i gatan och sönderiga flaggor – vilket jag också framförde. Inom ett halvår var allt löst.

Anna Looft Persson vittnar också om kommunens lyhördhet, inte minst när det gäller Solna Meeting; ett nytt koncept för företagare inom mötesbranschen.

– Kommunen har varit en medspelare genom hela projektet. De vi har haft kontakt med brinner verkligen för det här och har drivit arbetet framåt.

Finns det något som skulle kunna göras bättre?

– Det skulle i sådana fall vara att ytterligare förenkla processen vad gäller tillstånd. Att samla samtliga som har hand om hälsa, brandskydd, alkoholtillstånd vid ett och samma tillfälle skulle underlätta för mig som företagare.

10 TOPPTIPS

från Vellinge och Trosa

Lars-Ingvar Ljungman, kommunstyrelsens ordförande i Vellinge (2:a i rankingen) och Johan Sandlund, kommunchef i Trosa (3:a i rankingen) ger sina bästa tips på hur de arbetar för ett företagsklimat i toppklass.

VELLINGE

1. **Attityderna är absolut viktigast.** Det handlar om inställningen – hos politiker och inte minst hos tjänstemännen, de som möter företagen i vardagen.
2. **Kommunen är en serviceorganisation.** Hela kommunen ska genomsyras av vetskapen om att företagen ska prioriteras. Frågan är inte bara näringslivskontorets.
3. **Ha en politisk samsyn - oavsett majoritet.** Det uppskattas starkt av företagen och bygger trygghet och långsiktighet.
4. **Lägg ut verksamheter på entreprenad.** Det har varit vårt fokus i 20 års tid. Vi bedriver väldigt lite i egen regi. Vi är noga med att knoppa av så många verksamheter som möjligt och uppmuntrar våra anställda till att göra det.
5. **Skapa ett proaktivt entreprenörsråd.** Träffas regelbundet för att diskutera problem och ta upp frågeställningar för att lösa dem innan de leder till konflikter. Men även för att bolla nya idéer. *
6. **Fördelen med en mindre kommun är att det finns möjlighet att vara tillgänglig för alla.** Åk ut och besök företagen, var synlig. Bygg förtroende genom att vara lyhörd och bejaka företagets önskemål.
7. **Gå från ord till handling.** På så sätt bygger du upp ett förtroende och en trygghet hos företagen.
8. **Sätt dig in i företagets vardag.** Att förstå företagets språk underlättar enormt.
9. **Försök att prioritera alla företag.** Småföretagen är enormt viktiga för en kommun. Inte minst för oss som landsbygdskommun.
10. **Kom ihåg att du som kommunpolitiker är viktig.** Att bygga livskraftiga företag och ett gott företagsklimat på lokal nivå spelar en stor roll på både nationell och internationell nivå.

TROSA

1. **Var bra på att vara kommun.** Tydliggör vilka roller och vilka förutsättningar ni har som kommun för att få en grundläggande respekt för varandras uppgifter.
2. **Satsa marknadsföringspengarna på invånarna i kommunen,** inte på extern marknadsföring. De bästa marknadsförarna vi har är våra invånare.
3. **Fokusera på leverans.** Då ökar respekten hos företag och invånare.
4. **Skapa mötesplatser.** Få företagen engagerade genom att visa att företagsfrågorna är viktiga, och att ni gör något åt det företagen efterfrågar.
5. **Stå fast vid enkelhet och tydlighet.** Gör det långsiktigt. Driv samma linje under många år.
6. **Var tillgänglig för företagen.** Är man som kommun tillgänglig för företagen, då är man det för sina medborgare också. Det går hand i hand. Alla är lika viktiga kunder till kommunen.
7. **Skapa en "smörjgrupp";** en grupp som består av de tjänstemän som har mest kontakt med företagen. Gruppen har som syfte att göra det kommunala maskineriet enklare, bekvämare och snabbare.
8. **Vid företagsbesök - visa att du har ett genuint intresse av det företag du träffar** och att du är mån om att det ska gå bra för dem. Små saker för en kommunledning kan vara en stor sak för ett företag. Som tjänstemän och politiker måste vi ta det på allvar.
9. **Uppfinn inte hjulet.** Det är fint att stjäla! Det finns ingen kommunal copyright. Om någon annan kommun har gjort något bra – ta då den idén och testa själv!
10. **Var så obyråkratisk som möjligt.** Gå från ord till handling.

VELLINGE TIPSAR

Två skolor i Vellinge har nyligen tagits över av privata entreprenörer. De två rektorerna visade redan vid anställningen att de hade för avsikt att knoppa av skolorna. Genom att sätta sig in i verksamheten under tre års tid, och parallellt med det förbereda elever och föräldrar på omställningen så gick privatiseringen smärtfritt.

* ENTREPRENÖRSRÅDET I VELINGE

Entreprenörsrådet tillsattes nu under våren. Det består av entreprenörer verksamma inom kommunen – och alla företag är välkomna. Här lyfts frågor, tips, idéer, problem, synpunkter upp på bordet och diskuteras öppet med politiker, tjänstemän och företagare. Syftet är att arbeta proaktivt och eliminera problemen innan de uppstår.

Även frågor om offentliga upphandlingar lyfts fram. Att spela med öppna kort är viktigt för en god dialog.

Vind i seglen för Laholm

Från sju till sexa. Det blåser medvind i Laholm, som på bred front satsar på ett blomstrande företagsklimat.

Text: **Lina Skandevall** Foto: **Katrin Svensson**

SEDAN 2010 HAR LAHOLM varit bland de tio bästa på rankinglistan. 2013 utgör inget undantag i kommunen med Hallands bästa företagsklimat.

– Vi arbetar brett, fokuserat och långsiktigt. Det är vår väg framåt, säger kommundirektören Nils Danred.

Årets rankingsexa satsar hårt på företagen och initierar kontinuerligt flera olika nätverksmöten, bland annat frukost- och lunchseminarier och gör upp emot 200 företagsbesök under ett år.

– Kontakten med företagarna är det viktigaste och jag har bestämt mig för att inte gå hem från jobbet utan att ha pratat med minst ett företag om dagen, säger Nils Danred.

– Jag tar med mig företagets synpunkter direkt. Vi får ett gott betyg för vår hemsida och för vår öppenhet. Inom två dagar svarar vi på frågor och just nu förnyar vi vår näringslivsstrategi och servicegaranti.

Ur Nils Danreds perspektiv att se det är samverkan och växelverkan mellan kommunen och företagen en tydlig framgångsformel.

– En bra dialog är viktig. Det viktigaste är att i alla avseenden – oavsett attityder, mål, strategi och detaljplanering – vara långsiktig i det man gör. Man behöver hitta en struktur som fungerar för det näringsliv som finns i just sin kommun.

I LAHOLM JOBBAR MAN MED snabb handläggning och har en företagslots. Bland annat finns handläggare som särskilt fokuserar på företagsärenden.

– Alla handläggare får en bild av företaget direkt, dessutom underlättar det tidsmässigt för företaget. Det är oerhört effektivt, säger Nils Danred.

Han drivs av målbilden att handläggningen ska skapa förutsättningar för utveckling.

– Vi har en kontinuerlig dialog med exempelvis våra bygglovschefer – så att de vet att vi måste prioritera företagen när förfrågan kommer. De ärenden som handlar om affärer måste prioriteras.

I grund och botten avspeglas Laholms attitydarbete i en ökad förståelse för företagens villkor.

– Vi måste förstå vilka utmaningar en företagare står inför och vad som krävs

för att de ska kunna växa sig starka och anställa. Det här får inte bli en plattityd, det måste formas på djupet i hela organisationen. Företagen ska alltid känna att man får den information man behöver även om man missar ett möte.

OM LAHOLMS KOMMUNLEDNING får bestämma får företagen i större utsträckning gärna vara med i samhällsplaneringen, i de frågor som berör företagen.

– När vi planerar är det bra om företagen finns med i processen. De påverkar servicen och vi vill hitta en roll för dem även här, säger Nils Danred.

Ni avancerar på rankingen men ser en liten nedgång när det gäller nyföretagande. Hur ska ni komma tillrätta med den biten?

– Vi har bland annat en idé om att gå ut och erbjuda ungdomar mellan 19-25 år bättre möjligheter att starta eget genom ett startkapital på 7 000 kronor. Vi har fått med en bank som lokal sponsor för ungdomssatsningen och ALMI sänker mikrolånrentan för att underlätta starten. Det är inga stora pengar, men det hjälper kanske till lite.

Läs mer om Laholm på nästa sida!

“VÄRLDSKLASS!”

Även Laholföretagen upplever medvind. Kommunen vill verkligen hjälpa företagen framåt. Och det märks.

Text: **Lina Skandevall** Foto: **Katrin Svensson**

“Jag tycker vi ska satsa på förstaplats nästa år!”

- OM VI FÖRTJÄNAR VÅR PLATS i rankingen? Ja! Laholm är verkligen en bra kommun. Jag har varit köpman sedan 1988 och har sannerligen följt med på resan, säger ICA-handlaren Stefan Andersson som driver ICA Nära Svens Livs i Skummeslöv.

Han rev och byggde om sin verksamhet 1990, och fick då vänta på bygglov i fyra år.

– Det slutade med att jag ringde och skällde ut kommunen och hotade att flytta. Det är som natt och dag mot idag. Nu är kommunen öppen för lösningar och lotsar fram så att man får till bygget. Jag upplever att de verkligen vill att vi ska framåt, i stället för att som tidigare vara en bromskloss.

Han upplever att Laholms kommun drivs av en inställningen att ”saker och ting ska lösa sig”.

– Det var de som kom med konkreta förslag på hur vi skulle få till bygglovet. Det är beundransvärt, tycker Stefan Andersson.

Han har kontakt med kommunen i flera andra sammanhang; via handelsor-

ganisationer och genom Ung Företagsamhet. Han menar att det finns ett helhjärtat engagemang även från företagets håll.

– Allt bygger på ett bra samarbete. Om jag inte hade känt att kommunen engagerade sig i oss företagare så hade jag inte engagerat mig i dem. Det är så enkelt.

Stefan Andersson säger sig vara stolt över att bo och verka i Laholm.

– Nu tycker jag absolut att vi ska satsa på förstaplats i företagsklimatrankingen nästa år!

“Laholms kommun håller världsklass”

“VI BEHÖVER BYGGLOV - NU!”

Artur Portockis telefonsamtal till Laholms kommun var desperat. Hans företag Cellplast hade fått en viktig order, men saknade den betongfabrik som behövdes för att kunna ta ordern. Kommunen svarade att de inte hade någon nybyggnadskarta och att det kunde ta månader att lösa – men att det ”nog går att ordna”.

En vecka senare var bygglovet klart.

– Det visar hur mycket kommunen

verkligen vill att vi ska satsa. Hade de inte agerat så snabbt hade vi tappat affären. Här är Laholms kommun världsklass, säger Artur Portocki.

Han driver också företaget Wecu Data och har flera andra projekt igång. När han köpte en fastighet i centrala Laholm fick han ytterligare ett bevis på att kommunen arbetar för att förenkla företagarernas vardag.

– Företagslotsen fungerar klockrent. Alla som berördes av projektet – arkitekt, byggherre och handläggare – samlades vid samma bord. Alla frågetecken rätades ut direkt.

Artur Portocki upplever att attityden till företagande har förändrats radikalt jämfört med för 15 år sedan.

– Då var det fult att vara företagare här. Nu finns en stolthet i att vara det. Man bygger från grunden och entreprenörskap satsas på i alla läger, även i skolan.

Enligt Artur Portocki arbetar kommunen proaktivt och kommer med egna förslag på lösningar vid exempelvis byggändan.

– Det låter nästan lite löjligt, men jag kan inte begära mer av kommunen. De löser verkligen allting.

“Kommunen vill jobba med oss – och för oss”

LINDA ANDERSSON ÄR VD och ägare av Lögnäs gård, ett lanthotell med fokus på konferenser, fester och bröllop.

– Vi är ofta i kontakt med kommunen av det skälet – vi behöver i princip alla tillstånd. Det fungerar bra. Kommunen är väldigt tillmötesgående och är sammanflätad med oss företag. De förstår oss och vill jobba med oss – och för oss. Att vi får proaktiv hjälp med hur vi ska agera för att processerna ska gå så smidigt som möjligt visar verkligen på hur viktiga de anser att vi är.

– Självklart kan alla bli bättre på det man gör. Jag önskar en bättre hantering av alla blanketter. Vad sägs om en gemensam databas? Där alla uppgifter finns samlade så att man slipper skriva in samma uppgifter gång på gång? Det skulle underlätta min vardag, avslutar Linda Andersson.

RANKING 2013

Här hittar du information om rankingen av kommunernas företagsklimat; allt från topplistor per faktor till hur de olika delarna av rankingen viktas. Söker du ytterligare information? Gå in på www.foretagsklimat.se. Där kan du se utvecklingen över tid och jämföra din kommuns resultat med andras.

RIV UT
OCH SPARA

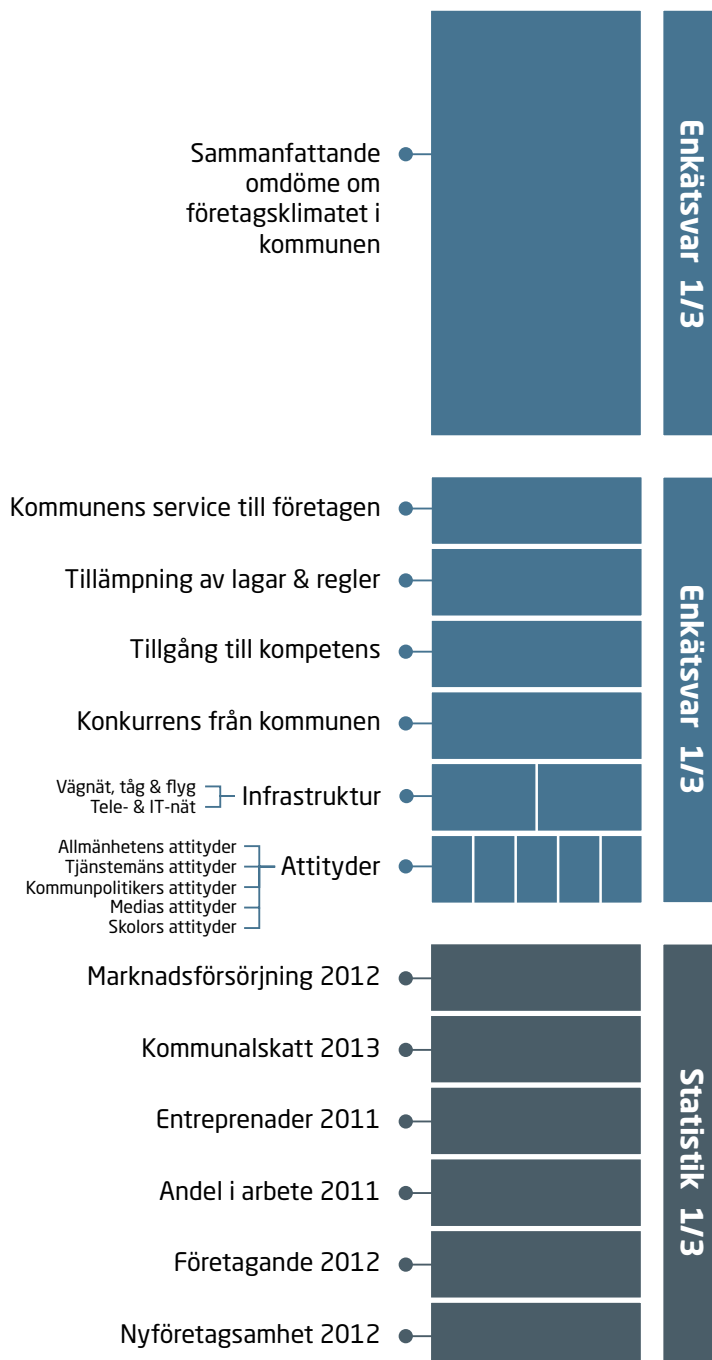
HUR FUNGERAR RANKINGEN? All information om hur rankingen är gjord, vilka frågor som ingår och hur många som har svarat finns på sida 12.

VAD RANKAR VI? Två tredjedelar av rankingen är enkätsvar och en tredjedel är statistik. Läs mer om de olika faktorerna på sidorna 13-15.

DEM ÄR BÄST? Hela rankinglistan finns givetvis här. Dessutom kan du se var din kommun placerat sig i de olika delfrågorna. Listorna hittar du på sidan 16 och framåt.

Fakta om enkät och ranking

Rankingens olika delar

VAR FINNS SVERIGES BÄSTA FÖRETAGSKLIMAT?

Varje år presenterar Svenskt Näringsliv en ranking av det lokala företagsklimatet. Den baseras på resultatet av en företagarenkät samt statistiska faktorer.

ÅRETS RANKING BYGGER PÅ enkätsvar från cirka 31 200 företagare. Undersökningen genomfördes i slutet av 2012 av ScandInfo AB på uppdrag av Svenskt Näringsliv. Enkäten skickades till 200 företagare per kommun i kommuner med mindre än 1 200 arbetsställen och färre än 50 000 invånare, till 400 företagare per kommun i kommuner med fler än 1 200 arbetsställen och fler än 50 000 invånare, till 600 företagare i Malmö och Göteborg samt till 1 200 företagare i Stockholm. Svarsfrekvensen var 46 procent. Resultaten från samtliga kommuner redovisas på www.foretagsklimat.se

Rankingen innehåller totalt 18 faktorer som viktas olika tungt. Tolv av faktorerna är enkätsvar och sex stycken beskriver strukturella förutsättningar för företagande i kommunerna. Dessa sex statistikfaktorer beställs från SCB och UC.

SVERIGES 290 KOMMUNER RANGORDNAS efter varje faktor. Den kommun som exempelvis har den bästa servicen till företag får 290 poäng, den med näst bäst får 289 poäng och så vidare. Kommunen med lägst betyg får 1 poäng.

Varje faktor ges en artondels vikt i rankingen utom det sammanfattande omdömet som utgör 1/3 av rankingen. Vissa faktorer består av delfrågor, där multipliceras varje delfråga med 0,2 vilket gäller för de fem attitydfrågororna och 0,5 vilket gäller för de två infrastrukturfrågororna. Tyngst i rankingen väger det sammanfattande omdömet. Kommunens poäng multipliceras i det fallet med sex. Poängen för respektive fråga adderas till en totalranking där den kommunen med högst poäng hamnar på första plats.

Här är rankingfaktorerna:

DE KOMPLETTA RANKINGLISTORNA HITTAR DU PÅ FORETAGSKLIMAT.SE

SAMMANFATTANDE OMDÖME

(utgör 1/3 av rankingen)

Vad är ett bra företagsklimat? Vi anser att de som är bäst lämpade att svara på den frågan är företagen själva. Det är därför frågan om det sammanfattande omdömet av företagsklimatet i kommunen väger

tungt i Svenskt Näringslivs ranking. Företagarna får utifrån sina egna preferenser ange hur bra de upplever att företagsklimatet i kommunen är.

TOPP 5

1. Trosa
2. Habo
3. Gnosjö
4. Mönsterås
5. Vellinge

KLÄTTRARE

1. Storfors
2. Lekeberg
3. Bräcke

KOMMUNENS SERVICE TILL FÖRETAGEN

(utgör 1/18 av rankingen)

Kommunens service till företagen handlar framför allt om bemötande och handläggningstider. Det har betydelse för företagens etablering och expansion.

Kommunens service är starkt förknippad med hur företagarna upplever företagsklimatet i sin helhet.

TOPP 5

1. Trosa
2. Habo
3. Mönsterås
4. Gnosjö
5. Tranås

KLÄTTRARE

1. Bräcke
2. Upplands-Bro
3. Sjöbo

TILLÄMPNING AV LAGAR OCH REGLER

(utgör 1/18 av rankingen)

Faktorn beskriver hur företagarna ser på kommunens tillämpning av lagar och regler. Tillämpningen handlar om effektivitet i ärendehantering, förståelse för

företagets ärende och återkoppling om vilka möjligheter som finns om företagets första ansökan inte går igenom.

TOPP 5

1. Trosa
2. Mönsterås
3. Gnosjö
4. Tibro
5. Vellinge

KLÄTTRARE

1. Härnösand
2. Töreboda
3. Upplands-Bro

TILLGÅNG TILL KOMPETENS

(utgör 1/18 av rankingen)

Tillgången på arbetskraft med relevant kompetens är en faktor som i stor utsträckning påverkar företagens möjligheter att växa. Enligt Svenskt Näringslivs rekryteringsenkät misslyckas företag med en

av fem rekryteringar. Den enskilt största förklaringen till företagens svårigheter att rekrytera är brist på personer med rätt yrkeserfarenhet.

TOPP 5

1. Lund
2. Habo
3. Danderyd
4. Grästorp
5. Vellinge

KLÄTTRARE

1. Kävlinge
2. Storfors
3. Arvika

KONKURRENS FRÅN KOMMUNEN

(utgör 1/18 av rankingen)

Frågan beskriver i vilken utsträckning företagen anser att kommunens verksamheter tränger undan privat näringsverksamhet.

TOPP 5

1. Vellinge
2. Gnosjö
3. Habo
4. Tibro
5. Dals-Ed

KLÄTTRARE

1. Hudiksvall
2. Lessebo
3. Östra Göinge

INFRASTRUKTUR

(utgör 1/36 av rankingen)

Faktorn beskriver hur företagarna uppfattar vägnätet samt tåg- och flygförbindelserna i kommunen. För företagen är infrastrukturen en avgörande fråga eftersom den

påverkar leveranser, tillgång till kunder och personal.

TOPP 5

1. Sundbyberg
2. Burlöv
3. Ängelholm
4. Mjölby
5. Landskrona

KLÄTTRARE

1. Kramfors
2. Lekeberg
3. Motala

TELE- OCH IT-NÄT

(utgör 1/36 av rankingen)

Faktorn beskriver hur företagarna uppfattar tele- och it-nätet i kommunen. För de flesta företag är det en självklarhet att snabbt och enkelt kunna kommunicera med omvärlden.

TOPP 5

1. Tranås
2. Sollentuna
3. Sundbyberg
4. Habo
5. Landskrona

KLÄTTRARE

1. Lekeberg
2. Hällefors
3. Ljusnarsberg

ALLMÄNHETENS ATTITYDER

(utgör 1/90 av rankingen)

Faktorn beskriver hur företagen upplever allmänhetens attityder till företagande. Allmänhetens inställning till och kunskaper

om företagande har stor betydelse för det lokala företagsklimatet.

TOPP 5

1. Trosa
2. Habo
3. Danderyd
4. Gnosjö
5. Sunne

KLÄTTRARE

1. Ljusnarsberg
2. Robertsfors
3. Norberg

TJÄNSTEMÄNS ATTITYDER

(utgör 1/90 av rankingen)

Faktorn beskriver hur företagarna upplever de kommunala tjänstemännens attityder till företagande. Det kan handla om bygglov, serveringstillstånd eller andra frågor. Hur tjänstemännen agerar har en viktig

betydelse för hur enkelt det är att starta, driva och utveckla företag i kommunen. Det är viktigt att även de tjänstemän som inte direkt arbetar med att serva företagen inser att de också påverkar företagsklimatet.

TOPP 5

1. Trosa
2. Habo
3. Mönsterås
4. Dals-Ed
5. Gnosjö

KLÄTTRARE

1. Ljusnarsberg
2. Upplands-Bro
3. Hudiksvall

KOMMUNPOLITIKERS ATTITYDER

(utgör 1/90 av rankingen)

Faktorn beskriver hur företagarna upplever kommunpolitikernas attityder till företagande. Politikernas syn på och samarbete

med näringslivet är en avgörande faktor för det lokala företagsklimatet.

TOPP 5

1. Trosa
2. Habo
3. Mönsterås
4. Dals-Ed
5. Sunne

KLÄTTRARE

1. Ljusnarsberg
2. Älvsbyn
3. Upplands-Bro

MEDIAS ATTITYDER

(1/90 av rankingen)

Faktorn visar hur företagarna upplever medias attityder till företagande. Media speglar samhället och har möjlighet att i stor utsträckning påverka bilden av det lokala näringslivet. Att visa en ensidigt negativ bild

av företag och företagande skapar ett klimat där färre vill starta och driva företag. Genom att lyfta fram framgångsrika företagare skapas också förebilder för unga människor som går i tankar om att starta företag.

TOPP 5

1. Habo
2. Trosa
3. Öckerö
4. Sunne
5. Ale

KLÄTTRARE

1. Ljusnarsberg
2. Upplands-Bro
3. Höör

SKOLORS ATTITYDER

(utgör 1/90 av rankingen)

Faktorn visar hur företagarna upplever skolans attityder till företagande. Eftersom dagens unga både är morgondagens arbetstagare och arbetsgivare är det viktigt

att skolan förmedlar kunskap om näringslivet och företagande.

TOPP 5

1. Ätvidaberg
2. Trosa
3. Vansbro
4. Habo
5. Mullsjö

KLÄTTRARE

1. Ljusnarsberg
2. Storfors
3. Timrå

MARKNADSFÖRSÖRJNING

(utgör 1/18 av rankingen)

Marknadsförsörjning visar hur stor andel av löneinkomsterna som kommer från företag, föreningar och stiftelser. Marknadsförsörjningen kan ses som ett beskrivande

mått på det lokala näringslivets vitalitet och omfattning.

Källa: SCB

TOPP 5

1. Danderyd
2. Nacka
3. Sollentuna
4. Täby
5. Lidköping

KLÄTTRARE

1. Ärjäng
2. Älvdalen
3. Bollnäs

KOMMUNALSKATT

(utgör 1/18 av rankingen)

Den skattesats som används i Svenskt Näringslivs ranking är kommunal- och landstingsskatt. Skatten påverkar företagsklimatet på flera sätt. Kommunalskatten har störst påverkan på människors privat-

ekonomi. Den påverkar möjligheterna till att bygga det kapital som krävs för att starta företag. För redan existerande företag är det också viktigt att den lokala köpkraften är så stark som möjligt. Källa: SCB

TOPP 5

1. Vellinge
2. Kävlinge
3. Örkeljunga
4. Staffanstorps
5. Solna

KLÄTTRARE

1. Degerfors
2. Norrtälje
3. Kil

ENTREPRENADER

(utgör 1/18 av rankingen)

Entreprenader visar andelen av den kommunala verksamheten som genom upphandling eller direktupphandling köps in från privata företag, föreningar och stiftelser, mätt i

kronor av kommunens totala omsättning. Genom att upphandla varor och tjänster undviks osund konkurrens från kommunen och näringslivet stärks. Källa: SCB

TOPP 5

1. Täby
2. Solna
3. Danderyd
4. Vellinge
5. Upplands Väsby

KLÄTTRARE

1. Vännäs
2. Karlskrona
3. Härnösand

ANDEL I ARBETE

(utgör 1/18 av rankingen)

Faktorn visar andelen förvärvsarbetande personer av samtliga invånare i en kommun. Har kommunen ett bra företagsklimat är det lättare att starta och driva företag.

Det skapar fler företag och i sin tur fler arbetstillfällen. Källa: SCB

TOPP 5

1. Sundbyberg
2. Solna
3. Kiruna
4. Knivsta
5. Stockholm

KLÄTTRARE

1. Norsjö
2. Tidaholm
3. Laxå

FÖRETAGANDE

(utgör 1/18 av rankingen)

Statistiken över företagande visar antalet företag per 1 000 invånare. För att inte vilande företag eller företag med mycket

liten verksamhet ska påverka resultatet bygger siffrorna på antal företag med minst en anställd. Källa: SCB

TOPP 5

1. Åre
2. Stockholm
3. Malung-Sälén
4. Danderyd
5. Strömstad

KLÄTTRARE

1. Lomma
2. Nykvarn
3. Gullspång

NYFÖRETAGSAMHET

(utgör 1/18 av rankingen)

De individer som innehar F-skattsedel, är delägare i ett aktivt handelsbolag, är vd eller styrelseordförande i ett aktivt aktiebolag räknas som "företagsamma". De som senaste

året blivit "företagsamma" bedöms som "nyföretagsamma". Faktorn beskriver nyföretagsamma personer per 1 000 invånare i kommunen. Källa: UC AB

TOPP 5

1. Danderyd
2. Lidingö
3. Stockholm
4. Täby
5. Nacka

KLÄTTRARE

1. Sölvesborg
2. Överkalix
3. Vindeln

Hjälpa andra?

PÅ FORETAGSKLIMAT.SE KAN DU SOM ÄR ANSVARIG FÖR NÄRINGSLIVSFRÅGOR själv lägga in information om vad din kommun gör för att förbättra företagsklimatet. Har ni en företagslots? Har ni hittat en bra form för era företagsbesök eller har ni en upphandlingspolicy ni tycker fungerar riktigt bra? Lägg då in den

informationen på kommunens sida på foretagsklimat.se. Samtidigt som ni visar vad ni gör för företagsklimatet kan ni hjälpa andra kommuner att hitta bra sätt att jobba vidare för ett bättre företagsklimat.

www.foretagsklimat.se/badges

RANKING 2013

	Ranking 2013	Förändring från 2012	Sammanfattande omdöme	Kommunens service	Tillämpning av lagar och regler	Tillgång till kompetens	Konkurrens från kommunen	Väg, tåg, flyg	Tele- och IT-nät	Allmänhetens attritider	Tjänstemäns attritider	Kommunpolitikers attritider	Medias attritider	Skolans attritider	Marknadsförslörning	Kommunalskatt	Entreprenader	Andel i arbete	Företagande	Nyföretagsamhet
Solna	1	0	21	30	32	8	30	76	9	15	25	26	62	88	20	5	2	2	10	10
Vellinge	2	1	5	13	5	5	1	28	63	9	12	10	72	26	32	1	4	180	75	6
Trosa	3	-1	1	1	1	29	18	22	127	1	1	1	2	2	36	85	41	39	34	81
Nacka	4	8	26	29	37	58	42	119	73	20	29	30	58	33	23	6	25	14	5	
Sollentuna	5	-1	38	42	60	14	25	6	2	49	50	45	83	81	3	12	7	55	45	15
Laholm	6	1	11	6	27	12	12	52	108	17	9	7	34	9	89	35	46	103	57	104
Habo	7	3	2	2	10	2	3	12	4	2	2	2	1	4	52	190	61	9	241	84
Danderyd	8	-2	40	60	48	3	26	49	117	3	94	40	63	36	1	8	3	253	4	1
Härbyda	9	5	28	36	12	19	29	20	91	22	44	33	57	24	21	61	88	16	215	41
Sundbyberg	10	3	51	77	38	44	128	1	3	80	69	81	92	148	6	34	16	1	81	13
Ängelholm	11	-6	37	41	53	55	71	3	13	19	45	38	47	15	92	7	57	81	60	74
Gnosjö	12	3	3	4	3	171	2	150	107	4	5	9	17	54	19	186	148	6	15	163
Upplands Väsby	13	-4	54	45	46	109	58	14	17	83	53	44	36	49	11	44	5	23	109	48
Värgårda	14	-3	10	22	59	9	22	65	94	12	14	25	7	22	66	119	163	33	164	122
Staffanstorps	15	11	23	27	39	90	27	100	120	66	42	34	53	58	55	4	19	110	248	22
Växjö	16	9	34	38	54	47	70	71	10	25	18	17	113	77	137	47	74	52	84	56
Höganäs	17	1	49	28	17	21	31	56	48	13	19	28	67	10	103	11	59	220	71	20
Täby	18	-1	74	110	82	126	23	87	80	8	123	57	50	19	4	10	1	70	9	4
Vaggeryd	19	3	14	20	29	167	47	29	40	29	15	20	22	71	42	81	134	20	138	201
Salem	20	43	31	94	14	31	38	33	133	40	43	36	37	32	35	80	23	59	288	68
Markaryd	21	6	8	11	15	38	8	221	200	63	27	12	95	11	73	55	195	235	70	66
Falkenberg	22	12	45	51	78	33	83	62	122	62	62	54	159	94	60	53	66	60	27	115
Lidingö	23	-15	76	86	65	45	37	110	93	10	86	75	90	39	5	24	18	161	36	2
Värnamo	24	6	19	32	34	157	10	132	15	11	24	13	55	89	61	63	208	17	72	219
Tranås	25	3	7	5	13	40	78	79	1	14	17	11	14	7	87	108	142	222	80	228
Tyresö	26	24	50	66	99	143	68	58	70	53	92	104	122	40	17	54	20	46	147	28
Upplands-Bro	27	94	32	23	19	201	51	40	206	84	40	27	76	25	31	58	63	48	263	44
Herrljunga	28	1	16	7	7	42	13	67	72	30	10	19	18	14	68	211	141	73	197	224
Kävlinge	29	49	36	33	95	39	32	83	139	18	47	42	69	98	38	2	266	38	224	52
Åtvidaberg	30	-9	13	10	18	78	7	136	36	16	6	6	13	1	120	146	37	171	173	275
Mölnådal	31	10	64	76	50	111	95	70	53	101	82	121	124	118	30	51	85	11	63	97
Sunne	32	-8	6	17	9	52	14	142	111	5	7	5	4	34	216	219	232	129	61	123
Sigtuna	33	-17	88	54	58	127	127	31	85	57	64	78	39	30	16	90	27	64	35	27
Österåker	34	21	66	108	172	182	36	165	153	56	109	55	15	121	14	25	8	24	65	17
Vara	35	8	33	50	41	11	76	148	229	6	49	24	11	8	71	124	251	112	53	94
Osby	36	52	25	25	23	46	40	26	103	50	41	48	71	47	81	99	229	196	134	186
Kungsbacka	37	-18	78	122	170	64	109	54	147	46	135	106	41	51	27	62	44	28	47	12
Ydre	38	1	35	34	21	67	6	281	255	55	22	37	82	132	209	126	125	86	25	88
Götene	39	9	20	26	64	10	19	179	154	47	13	16	19	16	94	172	166	84	223	182
Järfälla	40	-9	82	72	40	103	102	45	29	91	80	73	73	143	26	39	15	101	204	35
Stockholm	41	-18	105	141	160	50	93	123	25	93	165	135	233	246	8	6	11	5	2	3
Burlöv	42	31	53	56	42	26	60	2	26	123	95	118	211	192	83	15	69	273	117	148
Grästorps	43	36	30	21	26	4	21	120	167	58	32	41	64	125	198	155	253	93	189	24
Uppvidinge	44	14	42	74	45	139	24	211	208	45	36	35	78	153	56	144	52	142	97	118
Sävsjö	45	9	41	19	24	74	63	137	51	44	35	29	31	43	133	140	167	121	107	225
Vetlanda	46	90	47	43	36	76	35	204	124	86	30	52	163	50	65	103	183	65	151	179
Tibro	47	18	17	9	4	71	4	152	49	96	11	18	88	59	164	65	261	194	226	221
Linköping	48	-3	62	46	69	73	131	57	19	105	112	62	176	122	100	31	13	155	170	167
Knivsta	49	-9	67	112	131	133	152	23	104	72	77	59	107	160	25	89	53	4	205	16

	Ranking 2013	Förändring från 2012	Sammanfattande omdöme	Kommunens service	Tillämpning av lagar och regler	Tillgång till kompetens	Konkurrens från kommunen	Väg, tåg, flyg	Tele- och IT-nät	Allmänhetens attityder	Tjänstemäns attityder	Kommunpolitikernas attityder	Medias attityder	Skolans attityder	Marknadsförsörjning	Kommunalskatt	Entreprenader	Andel i arbete	Företagande	Nyföretagsamhet
Essunga	50	-3	39	12	6	72	17	289	210	21	16	21	59	38	128	153	273	95	154	58
Mullsjö	51	-15	60	47	31	36	44	88	54	26	56	79	35	5	67	145	76	74	249	244
Enköping	52	-15	68	96	122	100	73	91	136	74	59	32	60	91	123	82	87	51	77	130
Helsingborg	53	-33	86	102	159	54	173	37	41	116	128	85	227	70	46	17	25	201	28	37
Skövde	54	-12	55	71	107	22	146	36	35	76	104	68	100	65	170	59	130	26	160	189
Mönsterås	55	5	4	3	2	121	15	227	96	85	3	3	48	129	150	114	271	153	247	217
Kumla	56	14	29	15	20	114	132	21	22	60	21	47	74	157	112	66	202	97	275	238
Aneby	57	30	71	65	76	30	33	167	215	34	83	66	93	95	111	173	170	29	66	103
Partille	58	-1	85	111	28	198	84	39	33	89	63	114	75	21	45	40	119	40	180	93
Borås	59	-15	59	107	116	15	235	135	109	41	93	76	40	56	75	106	83	67	110	124
Varberg	60	14	83	144	171	25	166	102	97	88	150	96	236	170	59	26	60	22	78	82
Hammarö	61	11	44	49	87	6	28	103	83	67	87	53	6	67	129	212	128	63	283	180
Hörby	62	-27	56	132	216	43	92	139	157	52	100	94	165	78	108	29	73	82	177	54
Eksjö	63	-10	24	8	25	85	65	126	39	42	23	23	44	27	282	189	249	68	171	196
Lomma	64	-18	106	57	51	130	85	127	132	38	131	86	96	48	37	9	34	151	201	14
Timrå	65	19	9	18	22	91	91	11	61	112	8	8	21	28	145	213	210	178	273	254
Jönköping	66	-28	69	87	127	34	200	113	59	54	118	116	125	130	106	100	98	31	118	139
Öckerö	67	-34	81	153	115	116	80	194	166	7	97	125	3	69	63	71	56	61	162	64
Vallentuna	68	12	126	91	56	125	171	138	189	106	103	92	136	111	7	38	9	7	126	18
Bjurholm	69	-20	22	31	8	28	9	185	64	39	31	31	28	20	275	229	214	281	56	286
Stenungsund	70	12	116	145	91	16	163	55	57	77	152	139	102	44	28	164	122	19	50	79
Dals-Ed	71	-4	12	16	57	204	5	214	227	31	4	4	12	138	237	288	231	243	103	21
Haninge	72	17	104	105	134	175	103	66	126	129	149	111	115	116	23	70	29	44	169	47
Mjölby	73	-5	72	81	68	113	108	4	21	70	111	90	68	100	98	56	177	114	181	218
Malmö	74	-13	110	123	109	65	183	19	14	124	138	156	110	84	72	50	43	275	52	29
Kinda	75	29	63	119	49	144	118	183	144	68	68	64	54	31	167	57	95	123	142	194
Västerås	76	-20	99	120	113	207	106	111	60	131	122	128	203	103	50	42	22	124	102	110
Vansbro	77	19	27	58	33	155	39	275	170	81	39	15	25	3	200	273	123	210	67	245
Kristinehamn	78	-3	48	37	70	112	45	25	34	125	37	112	10	52	236	252	126	258	179	134
Ulricehamn	79	24	80	148	108	105	107	218	146	78	88	136	239	41	74	105	147	69	106	95
Askersund	80	15	52	44	35	104	90	248	142	75	34	69	133	61	160	125	207	163	131	202
Hallstahammar	81	-30	18	24	16	235	62	105	106	121	26	22	189	83	118	151	235	237	228	247
Luleå	82	59	61	73	66	115	214	38	7	136	114	65	193	147	210	149	194	50	135	136
Karlstad	83	3	100	88	130	24	119	144	88	87	119	84	56	105	190	179	70	102	40	116
Töreboda	84	58	43	39	52	173	34	107	182	36	38	43	8	79	223	95	272	219	214	111
Båstad	85	-14	121	168	129	81	50	68	99	37	175	123	191	72	163	18	64	228	7	39
Munkfors	86	-5	15	14	11	23	54	175	16	180	20	14	79	46	218	260	224	279	258	290
Gislaved	87	-10	65	99	100	255	133	229	114	23	67	51	81	42	29	143	178	34	54	250
Norrtilje	88	3	135	142	88	169	49	161	205	114	139	88	141	179	49	84	14	119	39	40
Bollebygd	89	-57	119	209	79	59	53	96	202	27	174	159	70	244	53	158	75	15	213	57
Vaxholm	90	8	151	225	187	124	46	166	201	32	214	149	51	140	13	69	10	57	30	7
Alvesta	91	3	93	100	106	99	69	7	112	108	78	80	197	134	86	131	154	96	230	175
Lekeberg	92	110	77	115	67	135	97	97	145	64	106	99	139	205	136	132	237	56	183	126
Ödeshög	93	41	46	35	93	223	117	234	216	82	28	39	187	23	144	116	157	202	96	235
Nyköping	94	-2	97	103	148	138	180	63	44	156	126	133	114	62	143	112	50	116	108	143
Gnesta	95	4	75	138	192	240	89	171	264	94	127	77	98	126	90	176	47	75	163	30
Sjöbo	96	72	118	69	174	165	79	158	129	117	172	141	248	269	107	46	104	83	112	23
Nässjö	97	34	79	55	75	79	151	13	31	111	107	98	206	66	155	129	197	133	188	229
Årjäng	98	-29	73	62	155	189	81	224	263	65	51	56	32	112	88	249	26	287	29	107

RANKING 2013

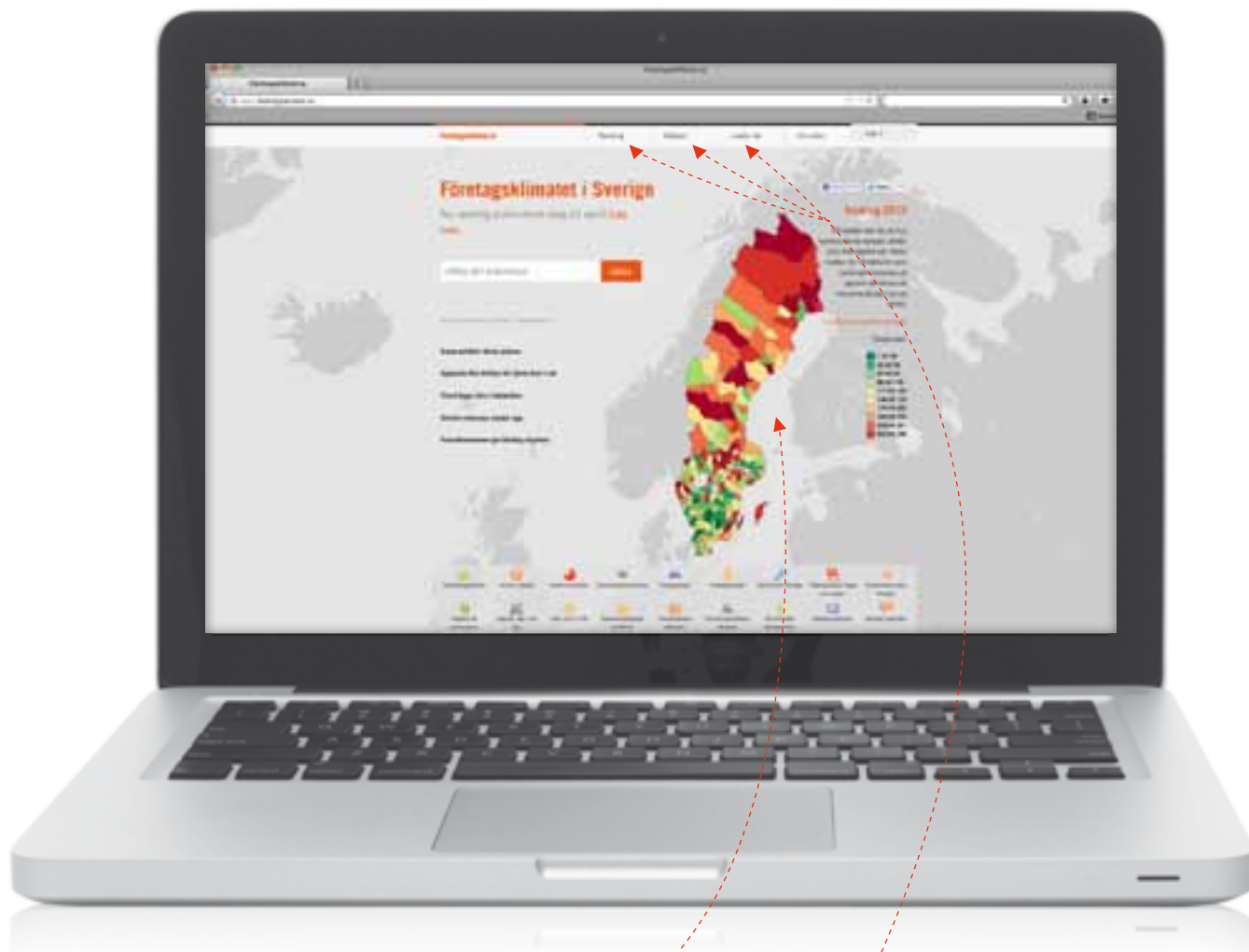
	Ranking 2013	Förändring från 2012	Sammanfattande omdöme	Kommunens service	Tillämpning av lagar och regler	Tillgång till kompetens	Konkurrens från kommunen	Väg, tåg, flyg	Tele- och IT-nät	Allmänhetens attritvder	Tjänstemäns attritvder	Kommunpolitikernas attritvder	Medias attritvder	Skolans attritvder	Marknadsförsörjning	Kommunalskatt	Entreprenader	Andel i arbete	Företagande	Nyföretagsamhet
Lund	99	-16	133	184	110	1	120	42	18	92	158	168	202	128	215	41	39	177	158	34
Huddinge	100	10	141	161	83	184	195	89	135	150	204	207	175	127	18	88	30	53	99	19
Tjörn	101	57	111	104	202	60	203	197	185	24	108	105	23	35	64	118	226	30	104	42
Håbo	102	-36	113	174	194	247	138	47	43	59	166	102	33	145	24	136	112	14	148	65
Sorsele	103	60	57	52	47	282	11	255	102	203	66	87	208	252	278	230	262	205	20	33
Lidköping	104	8	94	79	153	41	170	228	110	71	91	110	29	18	185	78	259	47	116	178
Åre	105	-8	98	199	179	208	16	243	273	35	137	143	220	203	79	232	182	8	1	8
Älmhult	106	-47	92	169	81	206	100	104	212	90	153	134	166	172	15	79	162	37	203	232
Tranemo	107	40	103	127	141	134	101	162	272	48	148	93	9	17	54	60	260	41	161	191
Lerum	108	-7	185	170	74	32	121	48	95	69	120	97	49	57	40	64	49	35	250	76
Svedala	109	-45	166	143	90	57	253	10	90	122	171	162	161	96	51	19	77	21	208	86
Halmstad	110	-8	136	134	221	66	150	74	66	126	177	117	192	197	169	28	94	99	87	125
Rättvik	111	0	87	70	125	119	176	151	169	51	48	67	61	13	271	235	138	257	51	67
Nykvarn	112	-36	130	135	180	260	202	44	195	79	110	107	160	226	10	87	82	10	165	89
Hudiksvall	113	83	95	78	62	180	105	124	67	143	84	60	171	29	222	196	146	149	119	239
Klippan	114	32	123	85	126	93	129	122	115	205	132	89	196	151	95	13	113	238	218	173
Mellerud	115	-2	58	40	128	84	20	236	236	113	55	63	27	63	272	266	268	276	113	184
Örkelljunga	116	-54	91	113	152	83	113	196	256	118	57	70	185	82	93	3	206	236	227	204
Älvsbyn	117	68	70	63	80	269	135	106	155	102	33	46	120	163	214	142	276	213	83	215
Boxholm	118	35	112	90	44	102	134	24	50	262	72	163	134	264	126	134	246	98	220	255
Karlsborg	119	40	84	101	144	61	115	226	62	95	124	61	101	64	289	107	155	146	225	265
Gagnef	120	12	109	124	92	186	116	156	143	103	74	50	20	206	172	270	181	76	195	38
Tingsryd	121	49	122	149	114	158	86	213	258	107	90	101	210	178	165	98	96	158	143	101
Ljusnarsberg	122	91	131	121	71	110	94	59	11	97	75	109	91	12	247	96	131	288	212	112
Borlänge	123	-16	101	97	111	194	126	64	38	120	71	82	106	136	152	280	191	168	122	205
Leksand	124	6	137	201	231	48	64	143	125	28	141	103	24	6	184	234	139	167	68	91
Ystad	125	-20	149	190	249	160	190	43	42	144	244	193	109	108	204	16	92	128	49	85
Åstorp	126	3	150	133	119	210	66	27	121	199	70	147	143	220	44	22	111	239	240	170
Sundsvall	127	-9	128	117	149	140	206	145	118	163	159	130	186	173	168	210	97	104	82	157
Västervik	128	-35	96	59	137	123	147	283	220	115	98	58	205	115	276	86	164	184	125	261
Säffle	129	27	134	125	43	77	48	184	68	175	79	74	38	164	202	204	190	266	140	198
Ekerö	130	-78	204	248	233	213	56	286	282	33	225	202	89	76	12	49	12	27	42	11
Botkyrka	131	76	160	163	103	187	191	85	128	170	169	176	135	187	39	110	51	172	259	32
Storfors	132	130	89	61	30	63	41	189	217	244	52	49	119	73	191	259	245	268	272	268
Hallsberg	133	-10	127	126	85	172	153	9	23	187	116	91	222	177	140	93	203	159	243	251
Älvkarleby	134	49	115	93	124	122	55	53	175	227	144	178	147	165	131	215	68	221	284	283
Uppsala	135	-45	184	210	206	20	158	115	134	145	240	192	264	227	176	83	17	62	159	50
Trollhättan	136	-8	144	83	142	7	199	86	20	149	101	142	104	45	174	92	158	225	264	211
Säter	137	-4	145	89	104	217	96	168	213	166	61	95	86	161	226	275	101	43	193	73
Bromölla	138	-24	117	48	188	117	139	32	163	258	46	83	111	176	139	101	284	218	286	165
Arvika	139	50	124	106	117	53	98	155	198	186	89	129	97	191	211	94	257	226	229	177
Kalmar	140	-23	156	92	167	51	198	258	165	139	155	126	241	193	203	148	187	49	69	156
Orsa	141	13	90	67	169	148	74	238	218	132	60	72	94	156	252	281	159	270	206	160
Köping	142	19	108	53	72	243	207	125	45	176	96	115	46	85	116	185	280	204	207	256
Skara	143	-17	146	109	61	159	225	250	161	229	167	150	270	181	151	77	219	130	115	158
Mora	144	-59	148	140	181	152	210	129	56	61	145	120	164	123	232	277	93	125	62	119
Landskrona	145	32	189	128	105	98	61	5	5	240	156	131	286	229	115	21	144	282	256	149
Höör	146	-21	182	220	244	68	240	8	101	134	179	157	153	248	149	48	48	115	194	63
Olofström	147	15	129	160	55	13	52	215	75	182	121	113	128	144	132	216	243	246	265	277

	Ranking 2013	Förändring från 2012	Sammanfattande omdöme	Kommunens service	Tillämpning av lagar och regler	Tillgång till kompetens	Konkurrens från kommunen	Väg, tåg, flyg	Tele- och IT-nät	Allmänhetens attityder	Tjänstemäns attityder	Kommunpolitikernas attityder	Medias attityder	Skolans attityder	Marknadsförslörning	Kommunalskatt	Entreprenader	Andel i arbete	Företagande	Nyföretagsamhet
Munkedal	148	-10	140	84	73	174	72	159	179	197	54	119	145	114	183	276	252	179	155	153
Eslöv	149	1	170	162	165	136	188	109	113	202	194	222	158	166	99	20	145	118	234	154
Göteborg	150	-23	218	208	245	62	243	164	84	214	265	251	276	232	33	111	38	54	46	46
Ljungby	151	6	161	151	176	141	140	232	193	210	143	173	283	213	110	97	175	36	176	185
Kristianstad	152	22	168	159	157	75	241	140	172	177	219	175	251	186	213	43	106	189	100	133
Alingsås	153	-37	195	191	189	118	230	78	58	98	250	213	43	169	135	135	89	77	129	102
Örnköldsvik	154	1	138	167	182	82	211	193	187	109	151	122	117	155	124	197	209	127	153	187
Norrköping	155	-47	188	181	228	89	229	75	69	239	221	196	234	154	101	76	28	164	137	152
Grums	156	4	125	80	98	49	251	60	234	196	85	185	30	221	117	256	78	260	282	289
Norsjö	157	83	107	130	63	188	261	191	119	164	99	160	77	210	194	251	289	176	64	258
Örebro	158	-36	209	213	224	37	178	69	30	128	215	204	267	117	195	73	84	109	124	87
Bräcke	159	104	102	75	89	205	159	201	287	204	73	144	84	259	285	285	110	264	196	144
Hylte	160	27	142	114	118	232	145	212	285	152	117	153	232	135	43	68	244	92	262	242
Umeå	161	29	177	183	207	88	221	41	6	193	210	191	170	158	240	193	67	32	198	120
Tomeilla	162	-25	187	192	230	264	111	118	177	138	182	209	226	245	114	36	40	170	74	131
Ale	163	78	201	200	162	17	258	18	100	73	222	145	5	101	41	182	151	42	281	121
Söderköping	164	-24	200	188	154	156	88	192	262	161	230	187	280	218	157	67	33	108	141	106
Mark	165	55	164	221	200	87	177	172	233	222	251	208	66	99	109	120	171	106	182	114
Finspång	166	5	147	164	193	101	192	157	140	154	130	151	103	90	58	168	116	144	278	287
Mörbylånga	167	-24	153	211	140	145	123	262	269	147	180	190	261	208	246	115	239	87	101	77
Uddevalla	168	-23	178	171	213	106	227	116	160	185	191	169	238	189	201	166	54	136	90	129
Hultsfred	169	34	154	98	158	233	215	231	244	201	113	71	52	60	156	165	114	244	132	137
Sölvesborg	170	94	159	129	101	176	161	108	199	215	154	219	242	168	179	236	282	206	91	55
Krokom	171	-19	174	175	120	190	114	186	276	208	76	154	155	237	233	222	115	72	174	69
Älvdalen	172	-3	139	95	147	227	57	277	241	146	115	124	146	137	205	274	227	209	44	223
Avesta	173	35	198	131	164	96	124	101	151	233	160	164	157	152	104	247	179	131	133	140
Filipstad	174	24	114	68	77	234	67	264	203	249	58	137	26	102	245	205	220	280	268	270
Vännäs	175	-60	120	196	121	185	273	92	47	153	202	211	194	171	234	226	137	85	280	269
Svenljunga	176	-32	172	207	183	202	82	230	257	160	168	170	45	53	105	209	173	113	178	142
Karlskrona	177	27	163	137	166	70	186	203	105	183	140	127	228	142	267	157	107	175	253	190
Torsås	178	41	180	177	133	27	110	244	240	100	170	197	148	80	227	117	186	223	166	176
Vimmerby	179	-40	176	178	177	178	148	268	277	191	209	200	172	225	91	160	199	79	59	208
Östra Göinge	180	66	165	187	145	230	87	266	270	230	185	177	254	261	138	52	45	224	235	192
Tierp	181	-6	171	118	123	242	162	82	191	133	199	174	224	202	147	102	169	182	219	209
Malå	182	-62	152	150	139	259	143	273	79	171	105	148	151	107	181	250	222	122	58	276
Ockelbo	183	-77	167	212	217	108	204	128	209	140	125	146	65	235	122	287	192	117	93	169
Hässleholm	184	-18	194	215	239	107	181	16	86	189	211	172	250	196	161	37	136	211	156	181
Vindeln	185	-61	183	223	218	245	122	178	130	119	136	100	168	234	231	225	150	174	43	26
Surahammar	186	-67	162	82	146	211	208	94	174	255	65	166	215	275	70	200	230	183	285	146
Värmdö	187	-15	262	262	276	128	236	200	259	43	247	243	132	231	9	104	21	12	26	9
Bengtstorsfors	188	11	132	155	132	162	167	282	219	159	201	152	16	74	224	242	165	267	237	174
Storuman	189	49	157	147	175	280	156	242	87	213	176	108	218	254	258	228	198	198	11	145
Karlshamn	190	36	155	116	112	56	246	149	131	235	129	180	275	256	228	224	241	203	191	195
Östersund	191	-26	206	179	212	129	237	173	181	172	207	226	179	185	269	206	81	45	32	108
Östhammar	192	-14	196	205	205	181	182	222	254	192	190	158	116	204	62	169	176	58	210	128
Heby	193	-14	192	172	97	238	99	187	237	179	142	138	127	228	146	253	24	156	231	227
Härnösand	194	76	169	156	96	86	213	181	81	225	181	165	265	141	286	279	91	234	192	210
Laxå	195	-1	215	198	94	92	112	98	71	190	173	244	230	265	127	208	278	138	89	264
Katrineholm	196	48	158	186	227	80	250	46	65	224	200	140	237	150	188	178	248	231	209	206

RANKING 2013

	Ranking 2013	Förändring från 2012	Sammanfattande omdöme	Kommunens service	Tillämpning av lagar och regler	Tillgång till kompetens	Konkurrens från kommunen	Väg, tåg, flyg	Tele- och IT-nät	Allmänhetens attityder	Tjänstemäns attityder	Kommunpolitikernas attityder	Medias attityder	Skolans attityder	Marknadsförslörning	Kommunalskatt	Entreprenader	Andel i arbete	Företagande	Nyföretagsamhet
Strömstad	197	-5	207	202	236	222	172	153	225	130	213	227	42	182	82	184	277	185	5	60
Södertälje	198	11	220	233	250	263	279	112	76	194	272	248	223	263	22	109	31	187	185	51
Robertsfors	199	26	173	193	186	279	194	219	180	148	81	132	126	288	242	227	236	100	94	135
Falun	200	-36	202	219	258	120	231	176	173	181	239	229	198	183	241	262	62	66	111	132
Bjuv	201	67	235	197	84	142	187	117	159	270	229	236	245	214	48	45	135	248	279	161
Skurup	202	-102	227	246	264	278	185	15	123	209	216	201	255	274	96	14	180	147	190	45
Arboga	203	-30	191	189	229	249	169	90	192	174	161	179	131	104	182	163	105	252	186	172
Mariestad	204	49	224	166	102	18	104	225	98	223	205	194	262	113	253	123	189	162	244	272
Dorotea	205	-56	143	165	199	277	155	253	197	104	102	155	231	131	262	286	188	214	150	231
Ånge	206	31	179	64	151	231	209	147	250	246	157	161	195	219	249	278	233	193	88	199
Degerfors	207	-12	181	158	86	228	75	84	46	250	134	217	112	253	189	218	285	249	277	266
Vadstena	208	-57	211	230	240	218	149	287	89	127	261	205	142	198	261	113	172	242	16	96
Ronneby	209	62	175	136	173	95	175	72	162	282	184	171	284	277	248	243	143	233	257	279
Kungälv	210	-29	275	274	268	94	247	169	138	162	281	270	182	180	47	139	80	18	105	113
Skellefteå	211	50	205	139	219	177	288	210	8	173	238	218	123	162	177	174	267	90	146	207
Falköping	212	20	234	157	195	35	233	35	32	168	228	206	266	184	162	161	263	137	211	230
Lycksele	213	29	186	152	184	265	276	77	12	141	220	223	144	257	279	220	265	88	86	274
Ovanåker	214	3	219	237	196	153	179	267	158	135	212	189	154	109	134	221	153	135	79	271
Lessebo	215	-5	233	146	198	192	77	61	164	275	198	228	199	284	158	170	132	230	266	141
Söderhamn	216	-10	203	194	201	151	189	17	24	284	196	188	287	68	250	199	247	247	92	249
Strängnäs	217	-69	253	258	284	244	270	134	196	165	266	233	247	75	69	137	42	107	98	72
Gävle	218	18	254	238	235	97	242	80	55	273	254	269	207	97	166	183	58	134	136	164
Torsby	219	-43	190	195	136	253	160	131	222	167	178	183	99	149	270	263	193	259	48	237
Trelleborg	220	-27	241	214	256	199	217	146	184	245	258	246	167	195	121	27	127	157	260	75
Malung	221	37	217	217	214	274	238	290	214	99	243	167	149	139	186	258	255	132	3	31
Hjo	222	-10	212	218	150	147	137	239	178	206	164	186	282	287	217	156	242	139	168	257
Arvidsjaur	223	-5	226	232	203	251	271	51	74	252	224	260	174	87	281	133	290	126	85	59
Svalöv	224	-10	258	270	253	250	142	206	238	200	226	265	184	249	84	30	86	150	238	61
Kramfors	225	47	208	182	138	236	136	81	207	259	195	215	177	241	264	268	205	262	152	109
Valdemarsvik	226	13	242	206	185	275	59	251	242	142	217	199	219	207	251	147	35	261	41	226
Berg	227	29	229	252	243	266	165	261	271	178	188	198	129	167	266	265	71	192	19	36
Högsby	228	-17	214	154	135	214	164	182	230	238	147	184	150	201	244	141	250	277	175	168
Nordanstig	229	-2	221	265	225	163	130	205	252	228	234	238	140	223	208	284	72	197	167	155
Lilla Edet	230	-14	247	203	163	284	141	170	221	236	252	241	258	238	57	237	55	71	267	234
Strömsund	231	-51	199	251	191	270	212	278	290	242	193	182	87	55	268	272	196	229	38	90
Arjeplog	232	27	252	278	283	220	43	246	223	137	236	266	108	37	256	255	215	94	8	100
Sala	233	-3	236	226	260	193	272	130	188	158	274	268	214	92	199	201	120	143	123	159
Vingåker	234	-33	197	229	210	161	168	99	275	195	206	195	183	211	212	238	174	232	254	220
Kil	235	-49	228	257	178	197	197	30	150	216	253	252	213	290	175	240	156	160	217	188
Sandviken	236	-3	222	249	223	226	196	93	52	243	163	220	180	159	78	195	200	190	276	240
Eskilstuna	237	-6	232	228	234	149	255	114	116	232	192	203	178	174	153	177	118	227	232	197
Åmål	238	-23	216	173	190	166	157	247	235	251	146	210	162	190	239	246	133	271	121	252
Orust	239	-55	261	271	278	146	232	279	283	157	275	263	225	243	154	245	108	89	55	92
Nynäshamn	240	-5	277	284	254	237	269	141	176	260	284	277	243	268	80	74	109	141	172	53
Tidaholm	241	-53	230	180	215	170	193	259	141	169	187	212	137	86	187	203	225	111	255	282
Forshaga	242	-51	193	176	161	216	184	180	231	263	162	181	105	250	219	241	212	251	289	262
Karlskoga	243	5	231	234	156	164	244	198	78	211	183	225	173	242	142	188	221	217	222	253
Gällivare	244	-22	225	282	277	289	280	241	211	280	273	254	253	222	76	159	211	13	139	236
Sotenäs	245	-45	255	276	281	225	266	271	247	198	227	221	156	93	196	128	274	148	13	49

	Ranking 2013	Förändring från 2012	Sammanfattande omdöme	Kommunens service	Tillämpning av lagar och regler	Tillgång till kompetens	Konkurrens från kommunen	Väg, tåg, flyg	Tele- och IT-nät	Allmänhetens attityder	Tjänstemäns attityder	Kommunpolitikernas attityder	Medias attityder	Skolans attityder	Marknadsförslörjning	Kommunalskatt	Entreprenader	Andel i arbete	Företagande	Nyföretagsamhet
Ludvika	246	-22	210	185	168	219	254	233	156	207	189	224	259	200	125	257	287	186	233	243
Motala	247	20	244	222	237	179	245	174	168	247	270	239	188	247	192	72	90	245	202	280
Piteå	248	-43	259	241	241	132	286	160	92	257	246	275	289	209	173	127	213	80	199	216
Nora	249	-82	223	231	261	258	264	199	183	219	223	230	252	271	221	167	168	212	236	70
Fagersta	250	-68	213	240	204	246	222	163	228	264	231	231	121	133	97	181	275	240	200	278
Jokkmokk	251	-30	250	243	232	256	219	265	190	221	203	250	268	236	235	198	288	105	23	98
Bollnäs	252	-24	246	267	280	254	256	202	194	226	262	272	221	215	220	121	149	215	73	138
Kungsör	253	-3	245	255	255	137	267	223	246	217	186	237	80	262	148	175	152	169	246	214
Gotland	254	-11	287	288	289	150	283	235	261	212	289	284	279	255	257	194	32	91	33	78
Pajala	255	-6	243	253	270	221	281	249	251	256	218	216	85	285	274	171	258	274	24	25
Simrishamn	256	-27	283	279	282	212	220	216	248	265	288	279	278	273	260	32	121	272	22	71
Haparanda	257	-60	248	204	208	267	144	269	171	287	197	235	130	230	265	150	161	290	120	246
Oskarshamn	258	17	249	247	238	252	275	256	152	277	264	242	235	188	85	122	279	78	187	281
Hagfors	259	-14	238	224	222	200	125	274	260	266	208	214	138	124	229	261	102	265	216	288
Åsele	260	9	260	254	248	281	263	260	226	268	241	258	209	278	288	231	36	283	21	43
Perstorp	261	-126	268	286	285	239	205	50	148	276	282	282	273	286	77	33	99	284	274	267
Vilhelmina	262	23	273	273	287	215	265	177	37	267	255	271	269	146	284	264	79	241	76	83
Ljusdal	263	-3	280	250	257	262	278	190	137	253	283	288	281	239	207	269	100	208	18	105
Oxelösund	264	15	278	227	209	268	268	73	28	289	235	262	277	280	119	187	65	191	290	273
Överkalix	265	23	257	242	262	286	224	217	253	290	263	256	244	224	283	180	228	250	37	62
Emmaboda	266	11	286	272	288	195	282	154	243	237	285	283	216	110	102	91	185	165	221	147
Tanum	267	-16	282	283	279	271	257	252	286	110	279	259	212	199	193	152	223	145	17	99
Hedemora	268	-45	271	275	271	283	274	220	239	231	280	280	190	217	159	267	117	152	128	80
Vänersborg	269	-3	267	263	269	69	201	121	186	254	237	232	256	240	273	214	124	195	269	248
Boden	270	-161	285	259	273	154	289	95	77	218	276	290	229	212	290	138	103	120	251	213
Lysekil	271	-6	256	256	274	224	228	284	265	283	257	245	204	119	206	202	256	188	127	166
Gullspång	272	2	239	236	211	196	216	240	268	188	133	253	181	272	243	248	269	269	145	263
Kalix	273	7	237	244	246	257	259	195	232	281	233	247	290	260	259	162	204	207	184	260
Härjedalen	274	-27	272	266	275	285	226	288	281	234	249	261	274	233	254	254	140	140	12	150
Flen	275	-20	265	245	197	272	174	209	284	274	256	249	240	283	230	191	160	285	149	203
Kiruna	276	-3	290	290	290	290	290	257	245	285	290	289	271	258	34	207	216	3	114	200
Borgholm	277	-43	279	260	267	261	248	270	288	151	267	257	169	194	277	130	217	254	6	127
Nordmaling	278	-26	266	216	266	168	262	34	82	220	245	276	152	267	255	244	270	200	252	193
Lindesberg	279	-1	274	269	259	203	260	133	149	248	271	267	257	279	178	217	201	173	261	183
Eda	280	1	269	235	220	248	277	208	266	288	259	273	260	270	130	233	184	289	157	162
Ragunda	281	-24	240	264	247	209	252	245	278	184	260	255	118	120	263	289	283	263	95	259
Övertorneå	282	0	288	277	286	273	284	280	224	286	287	286	272	216	280	75	129	278	31	117
Nybro	283	-29	281	268	226	131	249	207	249	241	278	274	263	266	171	154	240	199	271	222
Hofors	284	0	270	239	251	191	239	188	204	261	248	264	217	106	113	290	234	166	287	285
Norberg	285	-9	251	285	242	287	223	263	280	155	232	234	249	175	197	239	286	216	144	241
Skinnskatteberg	286	3	263	261	143	229	218	237	279	272	277	285	201	282	180	223	281	255	239	284
Färgelanda	287	-4	276	281	265	183	154	272	289	269	242	240	288	289	225	271	264	181	270	151
Hällefors	288	-2	264	289	252	276	234	276	27	278	269	278	285	281	238	192	254	286	242	233
Smedjebacken	289	-2	289	287	263	288	287	254	267	279	286	287	246	276	141	283	218	154	245	171
Sollefteå	290	0	284	280	272	241	285	285	274	271	268	281	200	251	287	282	238	256	130	212

Så fungerar faktasajten foretagsklimat.se

KLICKA PÅ ELLER SKRIV IN EN KOMMUN I SÖKRUTAN

– få följande information:

Statistik

Här kan du följa din kommuns utveckling inom såväl de rankinggrundande statistikfaktorerna som för ett flertal andra näringslivsrelaterade faktorer.

Enkät svar

Här finns utvecklingen och betygen för varje enskild enkätfråga, såväl rankinggrundande som övriga frågor.

Jämför

Här kan du jämföra olika faktorer inom en enskild kommun. Se hur företagens svar skiljer sig från politikernas eller hur tjänstemännens attityder utvecklats i jämförelse med skolans. Du kan också jämföra kommuner med varandra.

RANKING

Här kan du se rankingar av kommunerna, både Svenskt Näringslivs samlade ranking och rankingar för delfaktorer.

MÄRKEN

Utmärkelser ges till de kommuner som presterat bäst i de olika kategorier som undersöks. Kommunerna kan också ge sig själva åtgärdsmärken genom att ange vad man har gjort för att förbättra förutsättningarna för företagen.

LADDA NER

Under "Ladda ner" kan du ta del av all information i Excelformat eller som en Powerpointpresentation vilket ger dig möjlighet att ytterligare analysera materialet.

Svenskt Näringsliv Företagsklimat

Svenskt Näringsliv
Storgatan 19
114 82 Stockholm

Carolina Brånby

carolina.branby@svensktnaringsliv.se
013-253006 och 0705-081340

Viktor Jedeskog

viktor.jedeskog@svensktnaringsliv.se
08-55343227 och 0725-874881

Elin Bengtsson

elin.bengtsson@svensktnaringsliv.se
08-55343075 och 0733-214757

Toppen, Timrå!

Timrå har bäst företagsklimat i Norrland. Men det har inte alltid varit så. Tio års strukturerat arbete ligger bakom kommunens klättring på rankingen.

Text: **Lina Skandevall** Foto: **Pär Olert**

FÖR TIO ÅR SEDAN SATTE SIG Timrås kommunalråd, kommunchef och näringslivschef på kammaren för att komma fram till vad som kunde förbättra företagsklimatet. Trion var överens – det krävdes tydliga, betydelsefulla mål för Norrlands-kommunen som år efter år vacklade i rankingen.

2003 fattades beslutet i kommunfullmäktige om att Timrå 2015 skulle vara den kommun i norra landsdelen med bäst företagsklimat.

Redan i år, två år tidigare än beräknat, nådde de plats 65 och blev bäst i Norrland på företagsklimat. Nu ska ett nytt mål sättas – och det ska göras tillsammans med företagen.

– En stor del av framgången handlar om att vi insåg att det är de privata företagen som ger skatteintäkter och arbetstillfällen, grunden till en bra välfärd. Därför lade vi tid på att förstå företagen. Vad behöver de för att växa, anställa och utvecklas? säger Ewa Lindstrand (S), kommunstyrelsens ordförande.

Näringslivskontoret fick tidigt det strategiska ansvaret. En process drog igång med bland annat utbildning av de politiker och tjänstemän som kom i kontakt med företagen i olika ärenden.

– Att förstå hur företag fungerar gör att vi enklare kan hantera service, beslutsprocess och ärendehantering. Det här är något som alla politiker och tjänstemän som anställs i kommunen utbildas i, en ständigt pågående process, säger Ewa Lindstrand.

NÄSTA STEG VAR ATT SKAPA EN MÖTESPLATS för kommun, företag och företagsorganisationer.

– Idag håller vi utbildningar, frukostmöten och för en naturlig dialog kring olika frågor. Det handlar om att lära känna varandra och få igång ett bra samarbete, konstaterar Ewa Lindstrand.

Handläggare med mycket företagskontakter gör ofta besök på olika företag.

– Syftet är att få veta vad företagen jobbar med, vilka framtidsutsikter de har och framförallt hur vi som kommun kan bli bättre. Vi är lyhörda och vi ser till att följa upp

de åsikter vi får. Att gå från ord till handling bygger förtroende.

Med utgångspunkt i reslutaten från rankingen arbetar Timrå med de delar där man har sämst resultat.

– Något år fick vi dåliga resultat vad gäller upphandlingar. Då lade vi fokus på det. Upphandlingsenheten finns numera på plats på frukostmötena och erbjuder sig att komma ut till företagen för att hjälpa dem på vägen med upphandlingen. Företagen har även möjlighet att registrera sig på en maillista där aktuella upphandlingar skickas ut. Vi ser, utifrån rankingen, att det har gett resultat, säger Ewa Lindstrand, och fortsätter:

– Vi märker att företagen är goda ambassadörer för kommunen. Det värmer. Det visar att attityden har förändrats och att vi samarbetar.

Ta del av Ewas fem bästa tips om hur de skapat ett bättre företagsklimat.

Finns att ladda ner på www.svensktnaringsliv.se (sök på Ewas femma)

“Vi behöver förstärka företagskulturen och skrota handlingsplanerna.”

“Alla måste spela i samma lag”

Upplands-Bro blir starkare för varje år. Nu avancerar de 94 placeringar – till plats 27.

Text: **Lina Skandevall** Foto: **David Bicho**

FÖR FYRA ÅR SEDAN var rankingplaceringen inte särskilt imponerande. 2010 låg Upplands-Bro på 182:a plats. Upplands-Bro såg över faktorerna i rankingen och kommunledningen åkte tillsammans med tjänstemännen ut till dem som var missnöjda – företagen.

– Vi skickade ut tjänstemän som normalt sett inte har kontakt med företagen för att verkligen förankra hur viktiga företag är i en kommun. Det har gett ett gott avtryck, säger näringslivschefen Mathias Forsberg.

Han menar att politikernas engagemang och förmåga att lyckas förankra intresset i hela organisationen har varit den största framgångsfaktorn.

– Förståelsen för företagen ska kännas långt ner i organisationen. Man ska förstå hur företagen fungerar och förstå effekterna vid exempelvis en lång byggärendehantering.

ALLA DELAR SOM BERÖR ETT GOTT FÖRETAGSKLIMAT är extremt viktiga. Mathias Forsberg skickar ut personliga nyhetsbrev för att visa vad kommunen arbetar med.

– Jag sätter mitt förtroende i pant. Företagen förväntar sig engagemang från mig och det måste jag se till att de får. Vi vill verkligen hjälpa dem framåt.

Hur har du och ni gått tillväga?

– Jag har medvetet frigjort tid för att alltid kunna finnas tillhands om eller när något händer. Vi bjuder in till dialog vid upphandlingar där man får träffa både näringslivschefen och dem som ansvarar för upphandlingen. Vi vill, precis som företagen, att processen ska vara transparent, kort och effektiv.

Mathias Forsberg lobbar för att fler ska bli företagare i fler branscher.

– Vi behöver förstärka företagskulturen och skrota handlingsplanerna, påpekar han.

– Allt jag gör, gör jag för att bättra på företagsklimatet – det behövs inte en massa uppstaplade mål och direktiv. Det viktigaste är att företagen mår bra, växer och skapar fler jobb; och att nya företag skapas.

Enligt Mathias Forsberg handlar mycket ”om att vara streetsmart”.

– Om en organisation är medveten om företagsklimatet så finns strategin hela tiden i bakhuvudet. Det finns mål på en fotbollsplan, och alla vet att det är mot dem man ska springa. Självklart är den interna förankringen viktig just av samma anledning. Alla måste spela i samma lag.

”Kommunens satsning på företagsklimatet har gett snabba resultat”

När en kommun tar ett övergripande beslut om att förbättra företagsklimatet så kan det gå snabbt. Upplands-Bro är ett utmärkt exempel på det.

Text: **Lina Skandevall** Foto: **David Bicho**

PERNILLA FORSBERG DRIVER Bro Bygghandel i Upplands-Bro. Hennes pappa startade företaget för 30 år sedan och de senaste åren har hon tagit mer ledaransvar och är idag vd och ägare av företaget. I dag har hon 16 anställda och omsätter ungefär 45 miljoner. Hon upplever att företagsklimatet har förbättrats avsevärt på relativt kort tid i kommunen.

– Att man tillsatte en ny näringslivschef var en del av ett politiskt beslut om att ta krafttag kring företagsklimatet.

Satsningen har gett ett tydligt resultat – och det ganska snabbt, säger hon.

Tillgängligheten från kommunens håll har också förbättrats.

– Om jag har frågor får jag alltid svar. Kommunen har förstått hur vi fungerar. Vi företagare är otåliga och vill gärna ha svar direkt. Alla processer går inte att skynda på, och även den dialogen är viktig att föra, säger Pernilla Forsberg.

TILLGÄNGLIGHETEN MÄRKS ÄVEN i företagsorganisationerna. Pernilla Forsberg är vice ordförande i Företagarna. Sedan ett par år tillbaka sitter näringslivschefen med på mötena.

– Det uppskattar vi enormt och närvaron har gett resultat.

Ett par stora nyetableringar kommer snart till kommunen; Täby Galopp och Kilenkrysset.

– Det påverkar företagen positivt och genererar flera ringar på vattnet för näringslivet. De kommande två åren kommer att bli oerhört spännande, säger Pernilla Forsberg och avslutar med en uppmaning till kommunen: att fortsätta det viktiga arbetet med företagsklimatet.

– Vi företagare vill känna trygghet i att satsningen fortsätter även om vi skulle få ett annat styre efter valet. Det här måste vara en långsiktig satsning.

Från kräftgång TILL FRAMGÅNG

Krafttag ledde till succé

Från plats 266 på rankinglistan till plats 80 på elva år. Förändringens vindar blåser i Askersund. Nyckeln till framgång ligger enligt näringslivschefen Henrik Olofsson i den nära kontakten mellan företagarna och kommunen.

Foto: Mia Torstensson

1998 TOG ASKERSUNDS KOMMUN KRAFTTAG vad gällde företagsklimatet. Då infördes ett nytt arbetssätt och bland annat en styrgrupp med representanter från näringslivet och de högst uppsatta cheferna inom kommunen.

– Utvecklingscentrums styrgrupp träffas sex gånger om året under informella former. Företagen får möjlighet att ta upp sina hjärtefrågor på ärendelistan. Lika viktigt är att vi har högt i tak och vågar skratta, säger Henrik Olofsson, näringslivschef, Askersunds kommun.

Han poängterar att arbetet med att förbättra företagsklimatet är en ständigt pågående process – som tar tid. Det handlar om att förändra attityder och arbeta fram en ny kultur.

– Det är inget som sker över en natt. Vi fokuserar starkt på att skapa respekt för varandra. Vi på kommunen ska respektera företagarnas villkor och tvärtom. Ingen står över någon annan. Vi är på samma nivå och utvecklar tillsammans ett samarbete som ska fungera för alla parter, förklarar Henrik Olofsson.

Från att ha varit en slumrande kommun, men med stora planer, sätts nu flera i rullning.

– En kommun måste vara levande för att företagen ska trivas, och för att nya ska vilja etablera sig. Efter många år av planering kommer nu skördetiden, då det bland annat kommer byggas en ny skola, bibliotek och konsertsal. Det kommer även byggas nya lägenheter, byggas på olika tomtområden samt att alla vägar ska rustas upp. Vi i Askersund har mycket positivt framför oss.

Nyhet bröt jojo-effekten

Rankingresultaten för Vetlanda har gått både upp och ner de senaste åren. I år tog kommunen ett stort kliv uppåt med hela 90 placeringar. Nu ligger de på plats 46 och siktar självklart uppåt.

VETLANDAS KOMMUNCHEF MAGNUS FÄRJHAGE GLÄDS åt årets rankingresultat. Efter att ha jobbat offensivt under flera år börjar man nu se resultat.

– Den nyhet som vi själva tror har haft störst genomslagskraft, som uppskattas av både företagen och allmänheten, är vår Näringslivsvecka. Under en och en halv vecka får både politiker och allmänheten göra studiebesök på våra företag. Vi har drivit detta under några år, men det är först nu som det har blivit riktigt populärt, säger Magnus Färjhage.

Han tror också att många uppskattar att kommunen börjat uppmärksamma alla de företag som fått utmärkelser av något slag.

– Om ett företag uppmärksammas, till exempel inom sin bransch, har vi åkt dit med en blomma, vilket bland annat har lett till att lokaltidningen eller annan media har lyft företaget.

Även om kommunen under det senaste året har jobbat hårdare med vissa delar tror Magnus Färjhage att det framför allt är det långsiktiga arbetet som nu har börjat bära frukt. Grundbultarna är en öppen dialog och ömsesidig förståelse mellan näringslivet, kommunala tjänstemän och politiker. Detta är en förutsättning för ett positivt företagsklimat.

– Vi värdesätter det långsiktiga jobbet och försöker hela tiden vara på fötterna och erbjuda den bästa tänkbara service som vi kan ge, avslutar Magnus Färjhage.

Snabbklättraren Lekeberg

110 placeringar upp på rankingen sedan förra året. Ett jättehopp som ger Lekeberg en andraplats på klättrartoppen. En av framgångsfaktorerna är att kommunen skärpt till sig när det gäller återkoppling till företarna.

- DET ÄR ROLIGT ATT VÅRT ARBETE GER RESULTAT i form av en bättre placering på rankinglistan, säger näringslivschefen Tomas Andersson, och fortsätter:

– Vi har fokuserat extra på att ge en snabbare återkoppling när företagen hör av sig med frågor. Inom fem dagar ska vi kunna ge ett svar. När det gäller bygglov kan vi ge ett svar inom tre veckor om man har skickat in allt vi behöver för att kunna ta ett beslut.

Han berättar att kommunen även lagt mycket fokus på att skapa mötesplatser där politiker, tjänstemän och företagare kan träffas öga mot öga. Varje månad arrangerar man frukostmöten i samarbete med den lokala sparbanken. Dessa brukar vara populära och välbesökta.

– Vi satsar också på att göra regelbundna företagsbesök, ofta en gång i veckan, där kommunstyrelsens ordförande följer med. Vi har så många som över 900 företag i vår relativt lilla kommun. Att vara med och utveckla dessa är en viktig uppgift för kommunen.

Strategiarbete gav resultat

Sedan några år tillbaka jobbar alla förvaltningar och bolag inom Luleå kommun med att förbättra företagsklimatet. Kommunen tog i år ett jättehopp från plats 141 till plats 82 på rankinglistan.

- VI HAR JOBBAT STRATEGISKT I VÅR INTERNA ORGANISATION för att förbättra företagsklimatet. Insatser för ett förbättrat företagsklimat finns med i kommunstyrelsens balanserade styrkort sedan några år tillbaka. Det betyder

att alla förvaltningar och bolag ska jobba med denna fråga och fyra gånger per år redovisa vad de har gjort, förklarar Anne Karlenius, kommunchef i Luleå.

Anne berättar att Luleå kommun 2011 deltog i ett nationellt utbildningsprogram för förbättrat företagsklimat. I programmet ingick 160 av kommunens chefer och nyckelpersoner. De utarbetade även en handlingsplan som snart ska uppdateras. Dessutom har kommunen börjat mäta hur deras "kunder", det vill säga medborgare och företag, upplever deras myndighetsutövning. Resultaten av mätningen ska fungera som ett underlag för verksamhetsutveckling.

– Att arbeta för ett förbättrat företagsklimat handlar bland annat om att ändra kulturer, vilket tar tid. Vi har påbörjat ett arbete och den största utmaningen för oss nu är att behålla fokus under en längre period. Vi har ett mycket väl fungerande samarbete med lokala och regionala aktörer. Det ska vi vårda och utveckla, säger Anne Karlenius.

VÄXJÖ ÄR BÄST

på att vara störst

Att det är svårare för en större stad att nå en bra position i rankingen behöver inte vara sant. Växjö bevisar att det går.

Text: **Lina Skandevall** Foto: **Cecilia Forss**

“Kommunen
vågar vara
smidig”

TOMAS JOHANSSON ÄGER OCH DRIVER två McDonalds-restauranger i Växjö med totalt 140 anställda. Hans svar på om han tycker att Växjö har ett gott företagsklimat kommer självklart:

– Ja! Ett stort ja!

Han är nämligen inte ett dugg förvånad över att Växjö hamnar högt och är rankad som bästa storstad i år.

– Det är ingen engångsföreteelse att vi hamnar så högt upp i rankingen. Det

råder ett politiskt samförstånd kring de strategiska och viktiga frågorna där inte minst företagsfrågorna står högt upp på agendan. Det här synsättet har jag mött med både rött och blått styre under mina 13 år som företagare i Växjö. Det är bara när det närmar sig val som man kan märka av någon form av ”politisk oenighet”.

SOM RESTAURANGÄGARE KOMMER HAN ofta i kontakt med kommunen både i mer övergripande ärenden och specifika frågor.

– Jag upplever att alla är tillmötesgående och ställer upp. Jag tror, som sagt, att det är ett resultat av ett synsätt snarare än enskilda händelser. Hela kommunen, oavsett område, har lärt sig att tänka företagsmässigt och tjänstemännen vågar

vara smidiga.

Förutom att kommunen månar om sina företag så upplever han att den allmänna attityden till företagande är god.

– Företagandet finns med i Växjös ryggrad. Alla känner någon som är företagare och man förstår hur viktiga företagen är; att det är ur välmående företag de riktiga jobben skapas.

Av samma anledning tror Thomas att andra instanser som har kontakt med företagen – till exempel Skatteverket – är stöttande.

– De är fantastiskt tillmötesgående. Jag tror att det är en direkt effekt av den grundläggande goda attityden. Tjänstemännen har en tydlig känsla för affärer och förstår hur vi företag behöver få hjälp för att kunna driva våra företag framåt.

”Politikerna är nära företagen”

LOTTA FONSELL ÄR VD PÅ **VILLA VIDA**, med totalt 16 anställda på kontoret i Växjö.

– Vi bygger hus, och det gör att vi har kontakt med kommunen på olika orter angående bland annat bygglov. Det fungerar bra, även om vi gärna skulle vilja se en ännu snabbare ärendehantering rent generellt.

Hon är nöjd med hur kommunen arbetar proaktivt med att hela tiden göra Växjö mer attraktiv - på olika sätt.

– Det finns en gemensam vilja att attrahera arbetskraft, etablera företag och att få människor att flytta hit. Det är ett viktigt arbete och inget som görs av sig självt. Den tydliga samverkan som finns mellan myndigheter, politiker, företag och universitet bidrar säkert till det, tror Lotta Fonsell.

– Olika forum har skapats i kommunen där det finns möjlighet att träffas och diskutera olika frågor. Jag upplever att politikerna finns nära företagen och det är som företagare lätt att lyfta och ventilerade en fråga.

”Det finns en gemensam vilja att attrahera arbetskraft, etablera företag och att få människor att flytta hit.”

Lotta Fonsell, vd Villa Vida

”Vi är en attraktiv region”

VÄXJÖ KLÄTTRAR STADIGT i företagsklimatrankingen. I år springer de om alla andra och är den större staden med bäst rankingplacering.

– Vi ligger ”mitt i ingenstans”. Därför måste vi gräva där vi står och samarbeta med våra kranskommuner. Vi måste hela tiden stå på tå och visa att vi är en attraktiv region och vi satsar oerhört hårt på exempelvis Arenastaden och utvecklingen av city, säger Thomas Karlsson, näringslivschef i Växjö.

Kommunen arbetar brett med näringslivsfrågorna.

– Vår styrka är bredden av företag. Tillverkning, IT, logistik och byggsidan växer ständigt. De senaste fem åren har 152 nya IT-företag startat här som genererat 800 jobb. Vi har en stor potential att växa ytterligare de kommande åren.

– Hela kommunen har som uppgift att värna om företagsklimatet och att prioritera frågor som rör tillväxt och nya jobb. Vi har en politisk samsyn vad gäller näringslivsfrågor. Det är viktigt att företagen känner det, inte minst för att våga ta större beslut, säger Thomas Karlsson.

Samverkan och långsiktighet är två faktorer som gör att företagsklimatet blir bättre.

– Vi måste arbeta med företagsklimatet varje dag. Och vi måste göra det långsiktigt. Vi involverar så många företag vi kan genom ”Nätverket Expansiva Växjö”, med en agenda om hur vi skapar tillväxt och utveckling tillsammans med universitetet, kultur- och idrottslivet. Linnéuniversitetet har också blivit bättre på att samverka med näringslivet.

– Även om handläggarna är väl medvetna om att de ska prioritera och vara serviceinriktade mot företag så gör vi kontinuerliga utbildningsinsatser för de cirka 100 handläggare som har mycket företagskontakt.

Bra kan alltid bli bättre. För att stärka

företagsklimatet ytterligare satsar man nu på skolans attityder till företagande.

– Det är vår främsta utmaning, och att arbeta vidare med hur medias attityder till företagande ska bli bättre. Vi får aldrig bli en ”fat cat”. Vi måste hela tiden arbeta för att göra kontakten med företagen bättre, avslutar Thomas Karlsson.

NÅGRA AV VÄXJÖS SATSNINGAR:

- **Fokuserar på företagstänk** i hela den kommunala verksamheten oavsett område.
- **Samarbetar med kranskommunerna** och ser sig som motor i en stor region snarare än en enskild kommun.
- **Har ett nära samarbete med både näringsliv och universitet** – viktigt inte minst för framtida kompetensförsörjning.
- **Samlar samtliga nyckelpersoner** vid samma bord vid nyetableringar för att snabbt och effektivt få en uppfattning om företaget – och framför allt för att underlätta för företaget som slipper gå till respektive handläggare.
- **Satsar mycket på olika nätverk**, avser dessutom två intensiva veckor varje år för företagsbesök tillsammans med ledande politiker.

Foto: Mats Samuelsson

KOMMUNER MED ODDSSEN EMOT SIG

På bara några år har både Vansbro och Sorsele lyckats bryta en negativ utveckling. Nu ligger Vansbro på plats 77 och Sorsele på plats 103.

VANSBRO »

OSKAR LUNDGREN, NÄRINGSLIVSCHEF, VANSBRO:

”Näringslivsarbetet är organiserat i en ekonomisk förening som ägs av kommunen och företagen tillsammans. Det ger en starkare vi-känsla som har växt fram med åren. Vi har tagit rejäla kliv upp på rankingen de senaste

åren och skapat en uppåtgående spiral. Det handlar framför allt om en attitydförändring. Företagen har fått en starkare status och känslan är att kommuninvånarna känner en stolthet över de många framgångsrika företag som finns i Vansbro. Förr var det Gunde Svan och andra sportstjärnor som folk var stolta över, i dag är det företagen. Våra politiker är starkt engagerade i företagsfrågor vilket gör företagsklimatet till en prioriterad fråga.”

”Förr var det Gunde Svan och andra sportstjärnor som folk var stolta över, i dag är det företagen.”

ÅSA LARSSON, DRIVER KOMMUNIKATIONSBOLAGET FÖNSTERBACKEN MEDIA, VANSBRO:

”Jag har haft mitt företag i cirka tio år och tycker att attityderna kring företagare har förändrats på senare år. Jag kommer ofta på mig själv med att stolt berätta om alla spännande företag som finns i Vansbro. Flera företagare har fått fina utmärkelser och kommunen satsar på oss som driver eget. Det finns numera många engagerade personer inom kommunen som ser till att skapa personliga möten mellan företagare, politiker och tjänstemän. Nätverken har vuxit fram genom åren och nu finns ett närmare samarbete, både företagen emellan och mellan företagen och kommunens politiker och tjänstemän.”

SORSELE »

MATHIAS BÄCKLUND, DRIVER TVÅ ICA-BUTIKER OCH EN VVS-FIRMA I SORSELE KOMMUN:

”Vi har en bra dialog mellan företag och kommun och det känns som den hela tiden förbättras. När man som företagare har en idé vill man kunna genomföra den inom rimlig tid och det

har man nu förstått här. Det är riktigt skönt.

Vi är många som har insett hur viktigt det är att samarbeta på en liten ort. Det kan till exempel handla om att göra tjänsteköp av varandra eller kunna erbjuda varandras produkter. Även där är vi på väg åt rätt håll.”

CAISSA ABRAHAMSSON, KOMMUNALRÅD, SORSELE:

”Sedan många år tillbaka arbetar vi aktivt med att förbättra möjligheterna för det privata företagandet. Nästa steg blir att hitta nya vägar in i skolan och inleda ett närmare samarbete. Om vi så tidigt som möjligt kan komma igång och prata om företagande i skolan tror jag att vi ökar möjligheterna att våra ungdomar startar egna företag. ”Handslaget” är ett projekt som vi driver tillsammans med Företagarna sedan 2011. I projektet jobbar vi med att hjälpa företag med problematiken kring generationsväxlingen. ”Service som tillväxt” är ett arbete som bedrivs tillsammans med Tillväxtverket, där Sorsele är en av tretton pilotkommuner i landet. Projektet handlar om att ta reda på hur vi som kommun kan växa inom serviceområdet.

”Nästa steg blir att hitta nya vägar in i skolan och inleda ett närmare samarbete.”

Sedan januari 2013 har vi också en ny tillväxtenhet, där frågor som rör allt från företagande till integration har samplats. Nu är vi sugna på att sätta ett tydligt och mätbart mål för arbetet med det lokala företagsklimatet.”

Hej politiker

– kom och hälsa på oss företag!

DET FINNS INGET JAG BLIR SÅ TRÖTT PÅ som orden ”jag hör vad du säger – men jag tror...”. Sluta gissa – ta reda på hur vår verklighet ser ut istället! Det lönar sig.

Det absolut bästa sättet att göra det på är att besöka oss företag. Vi vill gärna berätta om vår vardag, våra bekymmer och inte minst våra idéer om hur vi tillsammans skapar ett bättre företagsklimat! Och vi blir glada över spontana besök eller planerade. Att ni politiker och tjänstemän får se hur vår vardag ser ut är en oerhört viktig del av företagsklimatet. Dessutom får vi en helt annan närhet och dialog med er.

För har politiker och tjänstemän förståelse för vad vi företag behöver för att skapa jobb och tillväxt, och vad som krävs för att få människor att vilja starta eget och etablera sig på orten, så skapas också ett bättre företagsklimat. Vet politiker vad vi företag efterfrågar så finns det en naturlig koppling till skola och kompetensförsörjning.

Och kom ihåg. Alla företag är viktiga, stora som små, i en kommun. Storföretagen är viktiga och de ger ofta ringar på vattnet även för småföretagen. Men vi småföretag finns också, och vi verkar under helt andra premisser.

Ett litet eller ett medelstort företag har exempelvis inte de resurser som krävs för att kunna vara med i en offentlig upphandling. För oss är den första anställningen ett stort steg att ta – men ett oerhört viktigt steg. Hur hjälper ni till i processen där?

Satsa på oss små och medelstora företag. Sverige utvecklas inte annars. Vi står för en stor del av exportmarknaden, och att vi har en enorm anställningspotential! Sedan måste vi företag också ta vårt ansvar. Det kan vi göra genom att ta emot fler praktikanter, att hjälpa till att slussa ut kompetens i näringslivet – och vara tydliga med vilka behov vi har framöver. Om vi för en tydlig dialog kring det här – och om vi har en nära kontakt med våra politiker och tjänstemän så bygger vi Sverige till ett konkurrenskraftigt land med välmående företag – och vi får en tryggare framtid.

Anna-Lena Bohm, ordförande i Svenskt Näringslivs SME-kommitté samt vd på Callcenterföretaget Uniguide.

Illustration: Sara Petersson

SVENSKT NÄRINGSLIVS REGIONKONTOR

Mer information finns på www.svensktnaringsliv.se/regioner

FALUN

Ölandsgatan 6
Box 1958
791 19 Falun
Tel: 023-580 00
Regionchef: Carl Ström
carl.strom@svensktnaringsliv.se

GÄVLE

Drottninggatan 27
801 38 Gävle
Tel: 026-54 36 90
Regionchef: Lotta Petterson
lotta.petterson@svensktnaringsliv.se

GÖTEBORG

Södra Hamngatan 53
Box 404
401 26 Göteborg
Tel: 031-62 94 00
Regionchef: Kenneth Kastman Krantz
kenneth.kastman-krantz@svensktnaringsliv.se

HALMSTAD

Kristian IV:s väg 3
Box 880
301 18 Halmstad
Tel: 035-18 20 40
Regionchef: Mikael Kulanko
mikael.kulanko@svensktnaringsliv.se

JÖNKÖPING

Skolgatan 4
Box 445
551 16 Jönköping
Tel: 036-30 32 00
Regionchef: Elisabeth Sandberg
elisabeth.sandberg@svensktnaringsliv.se

KALMAR

Gröndalsvägen 19B
392 36 Kalmar
Tel: 0480-44 55 51
Regionchef: Christina Fosnes
christina.fosnes@svensktnaringsliv.se

KARLSHAMN

Drottninggatan 83
374 38 Karlshamn
Tel: 0454-347 47
Regionchef: Carina Centren
carina.centren@svensktnaringsliv.se

KARLSTAD

Drottninggatan 21
652 25 Karlstad
Tel: 054-14 27 71
Regionchef: Urban Svanberg
urban.svanberg@svensktnaringsliv.se

LINKÖPING

Ågatan 9
Box 388
581 04 Linköping
Tel: 013-25 30 00
Regionchef: Sofie Elmström
sofie.elmstrom@svensktnaringsliv.se

LULEÅ

Storgatan 9, 1tr
972 38 Luleå
Tel: 0920-679 70
Regionchef: Janne Nordström
janne.nordstrom@svensktnaringsliv.se

MALMÖ

Jörgen Kocksgatan 1B
Box 186
201 21 Malmö
Tel: 040-35 25 00
Regionchef: Rolf Elmér
rolf.elmer@svensktnaringsliv.se

STOCKHOLM

Storgatan 19
Box 16029
114 92 Stockholm
Tel: 08-762 70 00
Regionchef: Annika Bröms
annika.broms@svensktnaringsliv.se

SUNDSVALL

Torggatan 4, 3tr
Box 210
851 04 Sundsvall
Tel: 060-16 73 00
Regionchef: Mia Wester
mia.wester@svensktnaringsliv.se

UMEÅ/SKELLEFTEÅ

Brogatan 4
903 25 Umeå
Tel Umeå: 090-71 82 86
Tel Skellefteå: 0910-78 29 00
Regionchef: Karina Folkesson
karina.folkesson@svensktnaringsliv.se

UPPSALA

Bangårdsgatan 13
753 20 Uppsala
Tel: 018-71 10 00
Regionchef: Anna-Lena Holmström
anna-lena.holmstrom@svensktnaringsliv.se

VISBY

Hamngatan 3
621 57 Visby
Tel: 0498-24 96 60
Regionchef: Anders Thomasson
anders.thomasson@svensktnaringsliv.se

VÄSTERÅS

Stora gatan 16
722 12 Västerås
Tel: 021-10 78 50
Regionchef: Kristin Lahed
kristin.lahed@svensktnaringsliv.se

VÄXJÖ

Kungsgatan 1B
352 30 Växjö
Tel: 0470-74 84 00
Regionchef: Eilon Fransson
eilon.fransson@svensktnaringsliv.se

ÖREBRO

Köpmangatan 23-25
702 32 Örebro
Tel: 019-19 57 00
Regionchef: Karl Hulterström
karl.hulterstrom@svensktnaringsliv.se

ÖSTERSUND

Pedagogens väg 2
831 40 Östersund
Tel: 063-12 38 10
Regionchef: Ola Toftegaard
ola.toftegaard@svensktnaringsliv.se